

Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar 2021. - 2027.

Siječanj, 2024.

Izrada Strategije sufinancirana je u okviru Integriranog teritorijalnog programa, iz
Europskog fonda za regionalni razvoj.

**Sufinancira
Europska unija**

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Zemljopisno područje koje SRUP obuhvaća.....	8
2.1. Teritorijalni obuhvat	8
2.2. Teritorijalni kontekst.....	11
2.2.1. Geoprometni položaj.....	11
2.2.2. Prirodna obilježja	12
3. Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a.....	13
4. Srednjoročna vizija razvoja.....	16
5. Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala	17
5.1. DRUŠTVO	17
5.1.1. Razvojne potrebe.....	17
5.1.2. Razvojni potencijali	18
5.2. GOSPODARSTVO.....	18
5.2.1. Razvojne potrebe.....	18
5.2.2. Razvojni potencijali	19
5.3. URBANO OKRUŽENJE.....	19
5.3.1. Razvojne potrebe.....	19
5.3.2. Razvojni potencijali	20
6. Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija vezano uz stratešku relevantnost projekata	21
6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja te sektorske i teritorijalne integracije kroz ITU mehanizam	21
6.2. Opis strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam	22
7. Usklađenost s EU strateškim dokumentima, Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja	25
7.1. Nacionalna razvojna strategija	25
7.2. Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027.	27
7.3. EU strateški dokumenti.....	29
8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju	31
Prioritet 1: Okrenuti ravnomjernom razvoju.....	31

Prioritet 2: Okrenuti budućnosti.....	32
Prioritet 3: Okrenuti vlastitim potencijalima	33
Horizontalni prioritet - Integrirani razvoj utemeljen na suradnji	34
9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda	36
10. Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja	44
11. Indikativni financijski plan.....	47
12. Okvir za praćenje i vrednovanje	50
13. Prilozi	52

1. Uvod

Urbani razvoj, kao poseban segment regionalnog razvoja definiran je Uredbom (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021., te prenesen u nacionalno zakonodavstvo Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147, 123/17, 118/18). Uvođenje ciljano usmjerenog pristupa prema urbanim središtima dio je reforme kohezijske politike, u okviru koje je prepoznata potreba za posebnim teritorijalnim pristupom razvoju urbanih središta. S obzirom na sve veći udio stanovništva u urbanim područjima i značaj gradova kao nositelja gospodarskog razvoja, te uzimajući u obzir specifične socio-ekonomske izazove s kojima se gradovi suočavaju, na razini Europske unije u proteklom višegodišnjem financijskom razdoblju 2014.-2020. uveden je mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam).

Osnovu strateškog planiranja urbanog razvoja predstavlja definiranje teritorijalnog obuhvata, što je na razini RH određeno člankom 14. Zakona o regionalnom razvoju koji propisuje ustrojavanje urbanih područja radi učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike regionalnog razvoja, odnosno njezine urbane dimenzije te u praksi i provedbe ITU mehanizma. Urbana područja ustrojavaju se kao urbane aglomeracije, veća urbana područja i manja urbana područja. Urbano područje Vukovar pripada kategoriji manjih urbanih područja, odnosno gradova koji imaju manje od 35.000 stanovnika, a čije središnje naselje ima više od 10.000 stanovnika i/ili je sjedište županije. Sukladno tome, Grad Vukovar središte je manjeg Urbanog područja.

Povezano s definiranjem urbanih područja, članak 29. Uredbe (EU) 2021/1060 propisuje obavezu izrade teritorijalne strategije s ciljem jačanja integriranog pristupa teritorijalnom razvoju. Uredbom su definirani minimalni zahtjevi za sadržaj teritorijalne strategije i utvrđena obaveza izrade teritorijalne strategije kao temeljnog strateškog dokumenta kojim se određuju ciljevi i prioriteti razvoja urbanih područja, a koja predstavlja preduvjet za korištenje ITU mehanizma. Strategija razvoja urbanog područja (u nastavku teksta: SRUP) Zakonom je definirana kao planski dokument politike regionalnog razvoja kojim se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja urbanog područja, a nositelj izrade SRUP-a je grad središte urbanog područja.

ITU mehanizam u proteklom višegodišnjem financijskom razdoblju koristilo je osam najvećih urbanih središta u Republici Hrvatskoj - Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Zadar, Pula, Slavonski Brod i Karlovac, a s početkom novog razdoblja planirano je proširenje ITU mehanizma na ukupno 22 hrvatska grada. Svrha proširenja vezana je prvenstveno uz jačanje uloge gradova i pripadajućih funkcionalnih urbanih područja te intenziviranje suradnje između svih sastavnica urbanih područja. Grad Vukovar kao središte manjeg urbanog područja i središte Vukovarsko-srijemske županije obuhvaćen je proširenjem i u idućem sedmogodišnjem razdoblju na raspolaganju će imati indikativnu alokaciju od 18.000.000,00 EUR u okviru ITU mehanizma.

Postupak strateškog planiranja održivog urbanog razvoja utvrđen je Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027., verzija 2.0 (u daljnjem tekstu: Smjernice) i uključuje sljedeće glavne aktivnosti:

1. Definiranje obuhvata i uspostava urbanog područja;
2. Uspostavu institucionalnog okvira za izradu i provedbu SRUP-a;
3. Izradu i donošenje SRUP-a;
4. Izvještavanje o provedbi SRUP-a;
5. Vrednovanje SRUP-a.

Grad Vukovar kao središte Urbanog područja Vukovar definirao je jedinice lokalne samouprave koje predlaže za ulazak u obuhvat Urbanog područja. Odlukom o sastavu Urbanog područja Vukovar (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196/01-01-21-18) utvrđen je sastav Urbanog područja Vukovar sa sjedištem u Gradu Vukovaru, a koji čini još pet jedinica lokalne samouprave:

- Općina Bogdanovci;
- Općina Trpinja;
- Općina Tompojevci;
- Općina Tovarnik;
- Općina Lovas.

Nadalje, uspostavljen je institucionalni okvir za izradu i provedbu SRUP-a:

- Formalizirana je suradnja svih sastavnica UP Vukovar na izradi i provedbi SRUP-a, **Sporazumom o suradnji tijekom izrade i provedbe Strategije razvoja Urbanog područja Grada Vukovara za financijsko razdoblje 2021.-2027.** (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196/01-02-21-21, od 29. prosinca 2021.);
- Uspostavljeno je Koordinacijsko vijeće zaduženo za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja, provedbe i praćenja provedbe SRUP-a, koje čine gradonačelnici i načelnici svih gradova i općina koje su u sastavu Urbanog područja, **Odlukom o osnivanju i imenovanju članova Koordinacijskog vijeća za Urbano područje Vukovar** (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-22-31, od 20. siječnja 2022.);
- Uspostavljeno je Partnersko vijeće sastavljeno sukladno načelu partnerstva i suradnje, vodeći računa o zastupljenosti različitih aktera iz urbanog područja kao i zastupljenosti predstavnika iz svih jedinica lokalne samouprave¹, **Odlukom o osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar za period od 2021. do 2027. godine** (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-22-43, od 9. veljače 2022.)

Sukladno obavezama koje definiraju Smjernice, donesena je Odluka o pokretanju postupka izrade Strategije razvoja Urbanog područja Vukovar za financijsko razdoblje 2021.-2027. (KLASA: 302-01/21-01/3, URBROJ: 2196-1-01-22-41) te pokrenut proces prethodnog vrednovanja tijekom izrade SRUP-a koje provodi nezavisno stručno tijelo. Provedbom prethodnog vrednovanja osigurava se poboljšanje kvalitete dokumenta i cjelokupnog procesa programiranja, a preporuke vrednovatelja integrirane su u sadržaj SRUP-a tijekom procesa izrade. Sukladno Smjernicama, sažetak prethodnog vrednovanja sastavni je dio SRUP-a (Prilog 3.)

¹ Opis sudjelovanja partnera, te rad i aktivnosti Partnerskog vijeća detaljno su prikazane u poglavlju 3. *Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a.*

Osim provedbe prethodnog vrednovanja, Smjernicama je definirana i obveza strateške procjene utjecaja na okoliš, kojom se procjenjuju vjerojatno značajni učinci na okoliš do kojih može doći uslijed provedbe SRUP-a. Odluka o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja urbanog područja Vukovar (KLASA: 302-02/21-01/3, URBROJ: 2196-1-02-23-157) donesena je 24. siječnja 2023. godine, a u postupku Ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš utvrđeno je da provedba SRUP-a neće imati vjerojatno značajan utjecaj na okoliš te da je prihvatljiva za ekološku mrežu, na osnovu čega je utvrđeno da nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš. U cilju utvrđivanja vjerojatno značajnog utjecaja na okoliš za SRUP Grad Vukovar je zatražio mišljenja javnopravnih tijela i osoba određenih posebnim propisima:

- Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Vukovaru;
- Vukovarsko-srijemska županija, Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša;
- Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije;
- Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije;
- Općina Bogdanovci;
- Općina Tompojevci;
- Općina Tovarnik;
- Općina Lovas;
- Općina Trpinja;
- Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma podružnica Vinkovci/Šumarija Vukovar;
- Hrvatske ceste d.o.o., Sektor za održavanje i promet, Poslovna jedinica Osijek, Tehnička ispostava Osijek;
- Uprava za ceste Vukovarsko-srijemske županije;
- Hrvatske vode;
- HEP ODS d.o.o. Elektra Vinkovci, pogon Vukovar;
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim vrijednostima VSŽ;
- Grad Vukovar, Upravni odjel za komunalno gospodarstvo i graditeljstvo;
- Grad Vukovar, Upravni odjel za prostorno uređenje i imovinu;
- VURA – Razvojna agencija Vukovar d.o.o.;
- Turistička zajednica grada Vukovara.

Uz očitovanja javnopravnih tijela s mišljenjem kako nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš, Vukovarsko-srijemska županija, Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša je uz isto istaknula uvjete zaštite prirode, kako slijedi:

- „Sadržaje strategije potrebno je planirati izvan područja rasprostranjenosti rijetkih i ugroženih stanišnih tipova i staništa strogo zaštićenih vrsta“;
- „Sadržaje uz vodotoke planirati na način da se vodotoci zajedno s obalnom vegetacijom očuvaju u prirodnom stanju, odnosno da se očuva autohtona obalna vegetacija te da se ne zadire u korito vodotoka.“

Slijedom navedenog, 12. travnja 2023. donesena je Odluka kojom se utvrđuje da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš za Strategiju razvoja urbanog područja Vukovar za financijsko razdoblje 2021.-2027. (KLASA: 302-02721-01/3; URBROJ: 2196-1-02-23-195).

Završno, u kontekstu procesa strateškog planiranja razvoja Urbanog područja Vukovar, jedinice lokalne samouprave u sastavu UP Vukovar do sada nisu imale iskustvo zajedničkog pristupa razvoju kao ni implementaciji teritorijalnog pristupa razvoju urbanog područja u cjelini. Međutim, sve jedinice lokalne samouprave za razdoblje 2021.-2027. izradile su kratkoročne akte strateškog planiranja - provedbene programe, dok je strateško planiranje razvoja u Gradu Vukovaru osim provedbenog akta koji je vezan uz mandatno razdoblje, cjelovitije u kontekstu postojanja sektorskih razvojnih dokumenata - Strategija razvoja gospodarstva Grada Vukovara 2021.-2031. i Strateške smjernice razvoja turizma u vremenu od 2016. do 2020. godine.

Institucionalizacija suradnje u izradi Strategije razvoja Urbanog područja Vukovar pokazala je zajedničke razvojne potrebe i potencijale područja koje, uz definiranu zajedničku viziju razvoja, predstavljaju osnovu suradnje u provedbi SRUP-a. Provedba zajedničke razvojne strategije i korištenje ITU mehanizma predstavlja novitet u dosadašnjim aktivnostima jedinica lokalne samouprave UP Vukovar, a prepoznato je kao jedan od ključnih faktora gospodarskog i ukupnog društvenog razvoja u idućem srednjoročnom razdoblju.

Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar za razdoblje 2021.-2027. te Akcijski plan kao provedbeni dokument Strategije, usvojeni su 29. siječnja 2024. na sjednici Gradskog vijeća Grada Vukovara, grada središta Urbanog područja.

2. Zemljopisno područje koje SRUP obuhvaća

Teritorijalni obuhvat Urbanog područja Vukovar definiran je Odlukom o sastavu Urbanog područja Vukovar i preduvjet je teritorijalnog pristupa razvoju. U nastavku poglavlja opisano je zemljopisno područje koje SRUP obuhvaća te način definiranja obuhvata administrativno-teritorijalnog područja okolnih JLS-ova koje s Gradom Vukovarom dijele funkcionalne i gospodarske veze, a u dijelu koji se odnosi na teritorijalni kontekst prikazane su relevantne geoprostorne i geoprometne karakteristike te osnovna prirodna obilježja područja.

2.1. Teritorijalni obuhvat

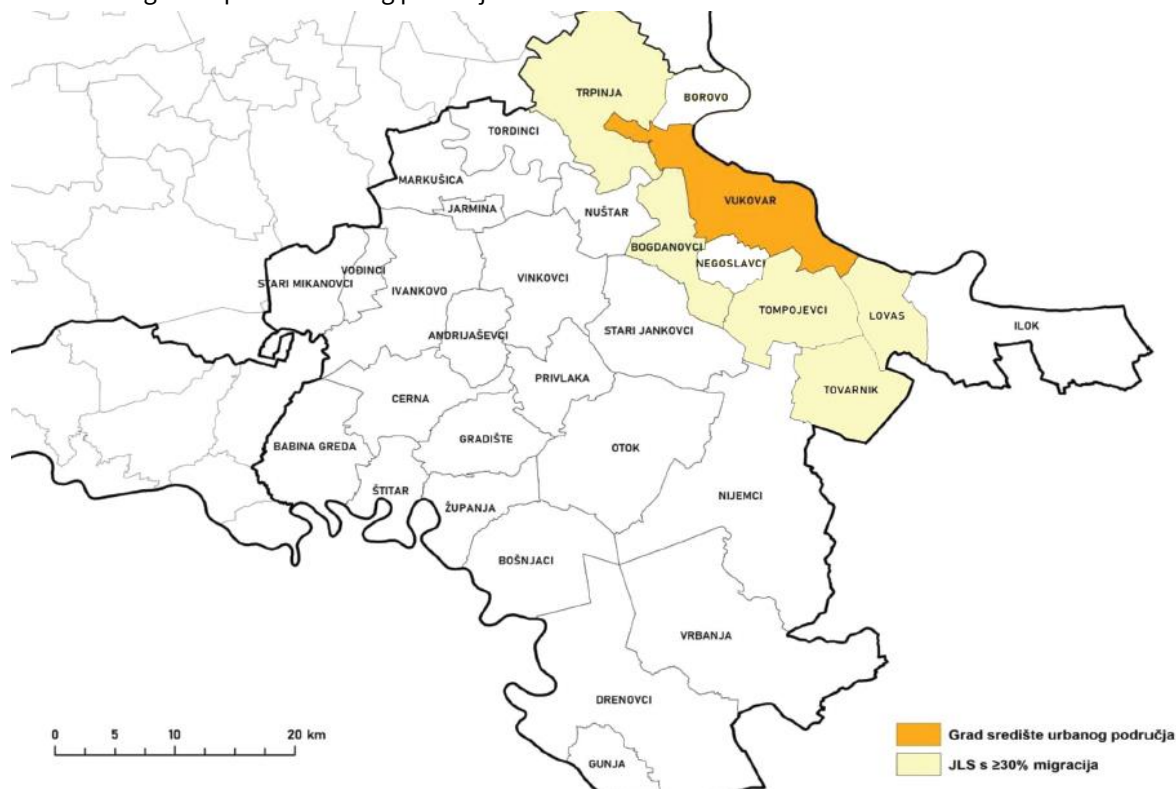
Urbano područje Vukovar čini ukupno šest sastavnica - Grad Vukovar kao središte urbanog područja i pet okolnih općina: Trpinja, Bogdanovci, Tompojevci, Tovarnik i Lovas.

Sukladno Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijskog razdoblje 2021.-2027., Grad Vukovar kao sjedište Vukovarsko-srijemske županije i temeljem broja stanovnika, središte je manjeg urbanog područja. Preostalih pet općina u sastavu Urbanog područja administrativno su, odnosno teritorijalno, područje koje ima snažne funkcionalne i gospodarske veze s Gradom Vukovarom, a obuhvat Urbanog područja specifično se definira temeljem dva osnovna kriterija:

- prostorni kontinuitet (svi JLS-ovi moraju činiti kontinuirano urbano područje kako bi se osigurala teritorijalna cjelovitost društveno-gospodarskog i teritorijalnog planiranja),
 - udio dnevnih migracija zaposlenih u središte urbanog područja od najmanje 30%,
- odnosno dodatnim kriterijima funkcionalne povezanosti, udjela dnevnih migracija učenika i studenata u središte urbanog područja, provedbe zajedničkih integriranih projekata, infrastrukturnih kriterija, kriterija zajedničkih društvenih izazova i razvojnih problema ili dodatnih kriterija koje predlaže i obrazlaže grad središte, a koji područje povezuju u jedinstvenu funkcionalnu cjelinu.

Slika 1 Kartografski prikaz Urbanog područja Vukovar

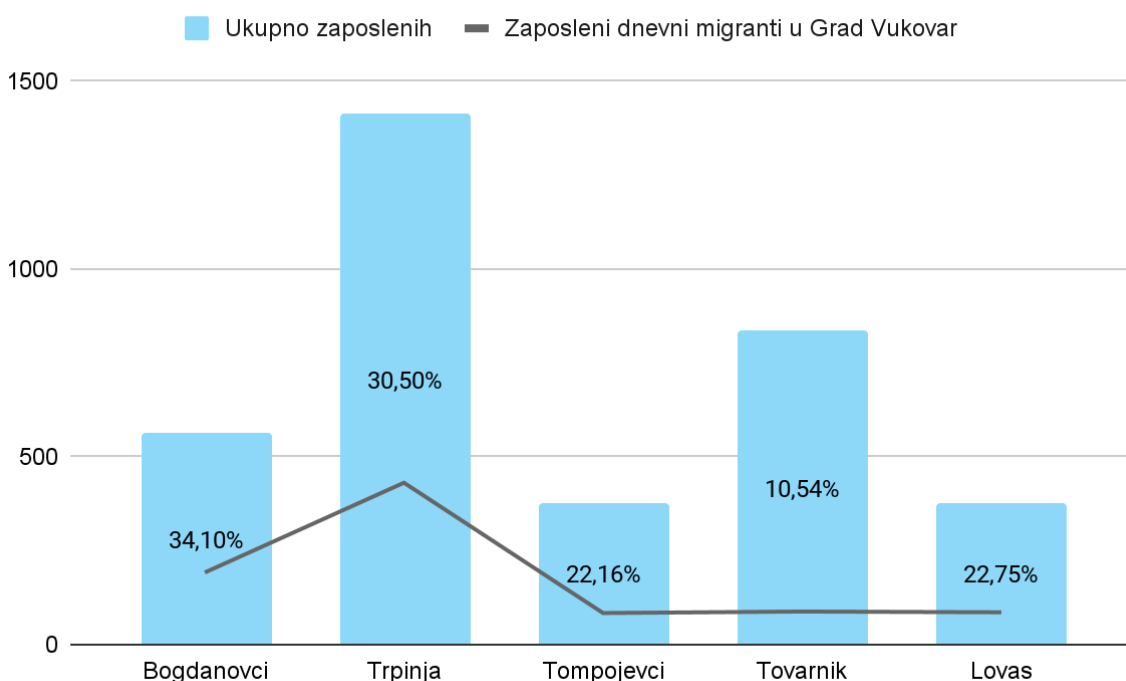

Izvor: Grad Vukovar

Pri definiranju obuhvata Urbanog područja Vukovar, korišteni su osnovni i dodatni kriteriji određivanja obuhvata. Prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku², kriterij vezan uz dnevne migracije zaposlenih - od najmanje 30% zaposlenih dnevnih migranata u središte Urbanog područja, ispunjavaju općine Bogdanovci i Trpinja s 34,1%, odnosno 30,5% zaposlenih dnevnih migranata u središte Urbanog područja. Navedeni kriterij dodatno zadovoljavaju općine Borovo i Negoslavci, za koje je ipak utvrđeno kako s Gradom Vukovarom kao središtem Urbanog područja ne dijele zajedničku stratešku viziju te zajedničke razvojne potrebe i društvene izazove. Povezano s tim, kao sastavnice Urbanog područja temeljem dodatnih kriterija funkcionalne povezanosti s Gradom Vukovarom, infrastrukturnog kriterija te kriterija zajedničkih društvenih izazova, u obuhvat UP Vukovar uključene su općine Tompojevci, Tovarnik i Lovas.

² Podaci posljednjeg službenog Popisa stanovništva iz 2011. godine korišteni su pri definiranju obuhvata Urbanog područja, s obzirom da je vrijeme uspostave istog službeni rezultati Popisa stanovništva provedenog 2021. nisu bili dostupni.

Grafikon 1 Prikaz udjela dnevnih migracija zaposlenog stanovništva u Grad Vukovar

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, obrada autora

Urbano područje Vukovar obuhvaća površinu od 450,44 km² na kojem je prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. živjelo 40.455 stanovnika. Prvi rezultati Popisa stanovništva iz 2021. godine pokazuju smanjenje broja stanovnika za 7.009, odnosno za 17,32%. Negativni demografski trend najizraženiji je u Općini Tompojevci koja je razdoblju između dva popisa izgubila 26% stanovništva.

Prosječna gustoća naseljenosti Urbanog područja Vukovar iznosi 62 st/km², a doprinosi joj veća napučenost stanovništva u Gradu Vukovaru, gdje je gustoća naseljenosti 235 st/km², dok je gustoća stanovništva u okolnom, ruralnom području znatno niža - najmanja u Općini Tompojevci, 15 st/km².

Pokazatelji teritorijalnog razmještaja stanovništva u Urbanom području Vukovar ukazuju na značaj Grada Vukovara kao urbanog središta, te potkrijepljuju distinkciju u razvojnim potrebama urbanog središta naspram okolnog ruralnog područja. Specifičan prikaz identificiranih razvojnih potreba i potencijala prikazan je u poglavlju 5. *Opis srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala*, a formalnim ustrojavanjem Urbanog područja i zajedničkim pristupom razvoju cilj je smanjiti socio-ekonomske razlike između Grada Vukovara i ostalih sastavnica, odnosno doprinijeti razvoju okolnog prstena, ali istovremeno realizirati ključna ulaganja u središte Urbanog područja koje predstavlja pokretač gospodarskog i socijalnog razvoja područja.

Završno, osim dnevnih migracija i ostale socio-ekonomske karakteristike te funkcionalna i infrastrukturna povezanost potkrijeplju snažne prostorne i administrativne veze svih sastavnica Urbanog područja. Grad Vukovar kao središte Urbanog područja kojoj okolne općine gravitiraju nositelj je i pokretač gospodarskog i ukupnog društvenog razvoja područja. Iako je Urbano područje Vukovar formalno uspostavljeno krajem 2021. s primarnom intencijom zajedničkog

teritorijalnog pristupa razvoju, povezanost područja pored ostalog uvjetovana je i ranijim političkim ustrojstvom, s obzirom da je bivša Općina Vukovara obuhvaćala sve općine u sastavu UP, te današnji grad Ilok i općine Borovo i Negoslavci.

2.2. Teritorijalni kontekst

2.2.1. Geoprometni položaj

Urbano područje Vukovar smješteno je u Vukovarsko-srijemskoj županiji, najistočnijoj županiji u Republici Hrvatskoj. Povoljan geoprometni položaj Urbanog područja karakterizira blizina granice s dvije države - na istoku Republikom Srbijom, a s južne strane blizina granice s Bosnom i Hercegovinom. S istočne strane UP Vukovar graniči s Gradom Ilokom, s južne strane Općinom Nijemci, sa zapadne strane s općinama Stari Jankovci i Nuštar, te sa sjeverne strane s Općinom Borovo.

Vukovarsko-srijemska županija, pa tako i Urbano područje Vukovar imaju izrazito povoljan geografski i geoprometni položaj te ga karakterizira dobra dostupnost svim prijevoznim sredstvima, što područje pozicionira kao važno prometno središte.

Okosnicu cestovnog prometa u Urbanom području čini državna cesta D2 koja prolazi Vukovarom, a povezuje Osijek s Ilokom, a Vukovarsko-srijemska županija izgradnjom autoceste A3 Bregana-Lipovac uključena je u međunarodni pravac.

Od značajnih željezničkih pravaca, teritorijem Urbanog područja Vukovar prolazi Koridor X. koji spaja istočnu sa zapadnom Eupom kroz 6 država (Austrija, Slovenija, Hrvatska, Srbija, Makedonija, Grčka), a njegov regionalni značaj očituje se u boljoj prometnoj povezanosti Vukovarsko-srijemske županije sa središnjom Hrvatskom i Gradom Zagrebom. Koridor je važna karika u transportu robe, a oslanja se i na korištenje Dunava za daljnju distribuciju vodenim putem. Još jedna važna željeznička trasa s Urbanog područja je pruga Zagreb-Tovarnik koja prolazi državnom granicom s Republikom Srbijom.

Položaj uz međunarodni plovni vodni put, rijeku Dunav, čini Vukovar značajnim prometnim čvorištem magistralnih pravaca, te najvećom hrvatskom riječnom lukom.

Najbliža putnička zračna luka je ona u Gradu Osijeku koja je smještena na podjednako udaljenosti od gradova Osijeka, Vinkovaca i Vukovara. Budući da je zračna luka udaljena samo 20 km od Grada Vukovara, neizostavno je istaknuti njezinu važnost u kontekstu prometne povezanosti Urbanog područja s drugim dijelovima RH, ali i inozemstvom.

2.2.2. Prirodna obilježja

Urbano područje Vukovar smješteno na krajnjem istoku Republike Hrvatske, pripada dijelu jugozapadne Panonske nizine te obuhvaća pokrajine istočne Slavonije i zapadnog srijema, a radi se o pretežito nizinskom kraju uz rijeku Dunav. Urbano područje obuhvaća površinu od 450,44 km² što predstavlja 18,4% površine Vukovarsko-srijemske županije, odnosno 0,79% površine Republike Hrvatske. Osnovne geomorfološke karakteristike područja uvelike su vezane uz hidrogeografske posebnosti područja koje karakterizira plodno tlo i bogatstvo biljnog pokriva.

U prikazu relevantnih prirodnih obilježja - zaštićenih prirodnih područja ističe se poseban rezervat šumske vegetacije "Vukovarske dunavske ade" koji se prostire lijevom obalom Dunava zajedno s otočićem Daka nasuprot Grada Vukovara, a osim toga na području UP zaštićena su još četiri spomenika parkovne arhitekture. Općenito, područjem dominiraju kvalitetne poljoprivredne površine, a manjim dijelom šumske površine. Nizinske plavne šume čiji je razvoj uvjetovan kontinuiranom prisutnim većim količinama vode u tlu predstavljaju autohotnu vegetaciju područja.

Urbano područje Vukovar pripada zoni umjereno kontinentalne klime koje karakteriziraju sunčana i vruća ljeta, te hladne i snježne zime. Prosječna godišnja temperatura iznosi ok 11°C, s najtoplijim maksimumom od 29 °C i srednjim minimumom od 12°C. Srednje godišnje padaline iznose oko 650 mm, a najviše padalina ima u proljeće i sredinom ljeta, što pogoduje razvoju poljoprivredne proizvodnje.

3. Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a

Grad Vukovar kao središte Urbanog područja i nositelj izrade SRUP-a pokrenuo je ustrojavanje Partnerskog vijeća kao formalnog aspekta primjene načela partnerstva. Načelo partnerstva osnovno je načelo strateškog planiranja kojim tijelo zaduženo za izradu i provedbu akta strateškog planiranja osigurava partnerstvo s glavnim dionicima, odnosno njihovo uključivanje u donošenja odluka tijekom procesa strateškog planiranja, ali i tijekom provedbe akta.

Obaveza uspostave Partnerskog vijeća Urbanog područja definirana je člankom 28. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18), a Partnersko vijeće Urbanog područja Vukovar ustrojeno je Odlukom o osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar za period od 2021. do 2027. godine (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-22-43)³ od 9. veljače 2022. Sukladno Zakonu, Partnersko vijeće savjetodavno je tijelo koje sudjeluje u donošenju SRUP-a, utvrđivanju prioriteta razvoja, predlaganju strateških projekata, te provedbi i praćenju provedbe SRUP-a.

Djelokrug i funkcioniranje Partnerskog vijeća definirani su Uredbom o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća (NN 103/15) te dodatno specificirane Poslovníkom o radu Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar donesenom na njegovoj konstituirajućoj sjednici.

Suradnja svih jedinica lokalne samouprave u sastavu UP Vukovar te ostalih ključnih dionika, institucionalizirana je kroz rad Partnerskog vijeća, koje se rukovodi sljedećim načelima:

- **načelom ravnomjerne predstavljenosti partnera** – koje podrazumijeva da partnersko vijeće omogućava predstavljenost ključnih dionika razvoja iz javnog, privatnog i civilnog sektora na području za koje se osniva, te da se u radu partnerskog vijeća onemogućiti utjecaj samo jedne kategorije dionika;
- **načelom transparentnosti** – koje se odnosi na postupak utvrđivanja ključnih dionika razvoja jednako kao i način rada partnerskog vijeća;
- **načelom jednakosti članova partnerstva** – koje podrazumijeva da svaki član partnerskog vijeća može iznijeti stajalište organizacije koju predstavlja, te da to mišljenje na prikladan način bude uzeto u razmatranje;
- **načelom usuglašavanja** – koje podrazumijeva da se do odluka partnerskog vijeća dolazi putem pregovaračkog procesa kroz postizanje sporazuma između članova.

Sukladno zakonodavnom okviru koji uređuje primjenu načela partnerstva, prilikom imenovanja članova Partnerskog vijeća uzeta je u obzir potreba za zastupljenosti različitih dionika iz svih jedinica lokalne samouprave koje čine Urbano područje, kao i o zastupljenosti interesa većine stanovnika Urbanog područja, stoga u radu Partnerskog vijeća sudjeluju predstavnici:

³ Naknadno, tijekom procesa izrade SRUP-a, donesena je Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar za period od 2021. do 2027. godine (KLASA: 302-02/21-01/3, URBROJ: 2196-1-02-23-244).

- svih jedinica lokalne samouprave koje čine Urbano područje;
- županije i regionalnog koordinatora;
- drugih javnih tijela čije je sudjelovanje značajno za razvoj Urbanog područja;
- visokoškolskih ustanova, pružatelja obrazovnih usluga i usluga osposobljavajna te istraživačkih centara;
- gospodarskih i socijalnih partnera, uključujući istaknute organizacije gospodarskih i socijalnih partnera te predstavnike gospodarskih i obrtničkih komora ili poslovnih udruženja iz urbanog područja;
- organizacija civilnog društva, posebno iz područja zaštite okoliša, promicanja socijalne uključenosti, jednakosti među spolovima i nediskriminacije, zaštite prava nacionalnih manjina uzimajući u obzir geografsku i tematsku pokrivenost, sposobnost upravljanja, stručnost i inovativne pristupe.

Odlukom o osnivanju i imenovanju Partnerskog vijeća utvrđen je njegov sastav - članovi i zamjenici članova, njih 30, a popis članova Partnerskog vijeća, odnosno institucija koje predstavljaju prikazan je u tablici niže.

Tablica 2 Popis članova i zamjenika članova Partnerskog vijeća

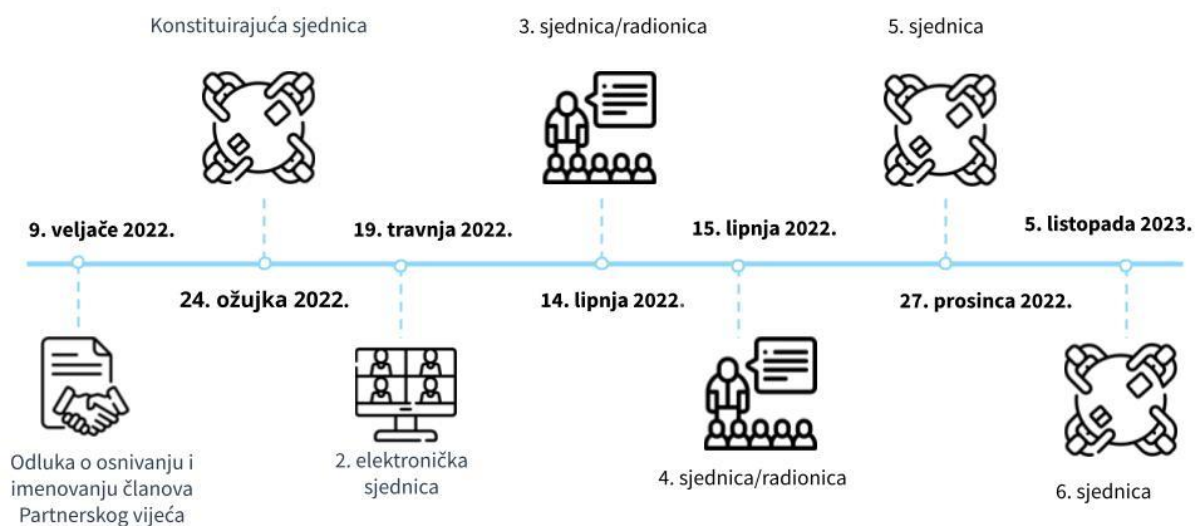
Dionici	Član	Zamjenik člana
Grad Vukovar	Kristina Bilić	Ivana Dir
Općina Bogdanovci	Marko Barun	Marijan Gelo
Općina Trpinja	Miroslav Palić	Tajana Živković
Općina Tompojevci	Milan Grubač	Kata Cvitković
Općina Tovarnik	Anđelko Dobročinac	Elizabeta Širić
Općina Lovas	Tanja Cirba	Mirka Latas
Vukovarsko-srijemska županija	Marija Budimir	Mario Adamović
Razvojna agencija Vukovarsko-srijemske županije	Zrinka Čobanković	Marija Dević
Turistička zajednica grada Vukovara	Marina Sekulić	Davorka Krajnović Naletilić
Razvojna agencija Vukovar d.o.o.	Darijan Zeko	Jasmina Jukić
Veleučilište "Lavoslav Ružička" u Vukovaru	Željko Sudarić	Slobodan Stojanović
HGK Županijska komora Vukovar	Jugoslav Holik	Ivan Marijanović
Udruženje obrtnika Vukovar	Dražen Zovko	Ivica Pravdić
Ured za međunarodnu suradnju TINTL	Albert Varga	Marijeta Jurina

Izvor: Odluka o osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar za period od 2021. do 2027. godine

Partnersko vijeće u procesu izrade Strategije razvoja Urbanog područja Vukovar kontinuirano je bilo uključeno u proces strateškog planiranja. Od veljače 2022. do donošenja SRUP-a u siječnju 2024. održano je ukupno šest sjednica Partnerskog vijeća, od čega su dvije bile u formi radionica strateškog planiranja. Provedba radionica bila je podijeljena u dva segmenta sukladno osnovnim principima strateškog planiranja prema kojima analiza postojećeg stanja predstavlja preduvjet za definiranje strateškog pristupa razvoju. Program prve radionice bio je vezan uz definiranje polazišne osnove - predstavljanje analize stanja Partnerskom vijeću, definiranje analize snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SWOT analiza) te slijedom toga identifikaciju srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala Urbanog područja. Druga radionica bila je usmjerena na strateški pristup razvoju Urbanog područja i definiranje ključnih odrednica strateškog okvira - vizije, posebnih ciljeva te konkretnih aktivnosti i projekata za koje smatraju da će u idućem razdoblju predstavljati ključan razvojni iskorak i doprinijeti ostvarenju vizije.

Slika 2 Dinamika aktivnosti Partnerskog vijeća

Izvor: Grad Vukovar, izrada autora

Završno, Partnersko vijeće kao preduvjet za donošenje SRUP-a od strane Gradskog vijeća Grada Vukovara, dalo je mišljenje na nacrt istog, čime su završene aktivnosti vezane uz izradu SRUP-a, a daljnje aktivnosti Partnerskog vijeća vezane su uz praćenje provedbe SRUP-a.

4. Srednjoročna vizija razvoja

Vizija razvoja jasan je vodič za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija, odnosno stanja koje se želi postići u srednjoročnom razdoblju.

Proces definiranja srednjoročne vizije razvoja okupio je sve ključne dionike Urbanog područja okupljene u Partnersko vijeće, koji su kroz participativni proces i održavanje radionica strateškog planiranja iznijeli pojmove koji opisuju Urbano područje kakvo žele vidjeti. Po definiranju ključnih riječi koje najbolje opisuju Urbano područje Vukovar 2027. godine, u suradnji s vanjskim stručnjacima proizašlo je nekoliko prijedloga vizije.

Participativnim pristupom, uvažavajući usklađenost vizije s razvojnim smjerovima Nacionalne razvojne strategije i Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027., uz poštivanje kriterija sažetosti, razumljivosti i ostvarivosti, definirana je srednjoročna vizija razvoja Urbanog područja Vukovar do 2027. godine koja glasi:

*Područje koje živi za svoje ljude.
Područje koje živi uz Dunav.
Područje koje živi od zemlje.
Područje koje želi više.*

Urbano područje Vukovar želi više - više ljudi, više gospodarske aktivnosti i više sadržaja koji podižu kvalitetu života. Svoj budući razvoj želi temeljiti prvenstveno na vlastitim kapacitetima i potencijalima - ljudima, koji su okosnica ukupnog razvitka područja te prirodnim resursima koji su podloga za skladan i kvalitetan život. Upravo su sklad i ravnomjeran razvoj ključne premise razvoja područja koje je svjesno da se razvijenost središta ogleda u razvijenosti okolnog ruralnog područja. Urbano područje Vukovar okreće se budućnosti - ono želi razviti novu percepciju uspjeha, koja se ogleda u stvaranju područja prepoznatljivog po suvremenim idejama i novim vrijednostima, istovremeno poštujući prošlost i tradiciju.

Zajedničkom vizijom Urbano područje Vukovar želi uspostaviti novi smjer razvoja i postati povezano područje novih prilika. Povezanost i suradnja dionika u svim područjima, kao temelj za rješavanje zajedničkih razvojnih problema i društvenih izazova, bit će ključni za postizanje integriranog i cjelovitog razvoja svi sastavnica Urbanog područja.

5. Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala

Temeljem analize stanja definirane su razvojne potrebe i razvojni potencijali UP-a Vukovar iz kojih proizlazi srednjoročni strateški pristup razvoju. Analiza stanja osim postojećeg stanja i trendova u područjima društvenog, gospodarskog i urbanog okruženja obuhvaća i ocjenu unutarnjeg odnosno vanjskog okruženja primjenom SWOT analize - alata za prepoznavanje snaga i slabosti, odnosno prilika i prijetnji. Oba segmenta, i analiza postojećeg stanja i SWOT analiza, temelj su za definiranje razvojnih potreba i potencijala u okviru kojih su sumirani ključni nalazi analize stanja kroz 3 glavna tematska područja:

5.1. DRUŠTVO

5.1.1. Razvojne potrebe

Kontinuirano izraženi negativni demografski trendovi u kombinaciji s niskom razinom razvijenosti područja kao primarnu potrebu nalažu demografsku revitalizaciju. Dugotrajno prisutni negativni demografski trendovi osobito su izraženi u ruralnim područjima koja su samo u proteklom desetogodišnjem razdoblju izgubila oko četvrtine stanovništva, pa je unaprjeđenje demografske dinamike - povećanjem prirodnog kretanja stanovništva i zaustavljanjem negativnog migracijskog salda - ključna razvojna potreba koja predstavlja preduvjet ukupnog socio-ekonomskog razvoja područja.

Razvojne potrebe u području odgoja i obrazovanja odnose se na proširenje kapaciteta dječjih vrtića kao infrastrukturnog preduvjeta za povećanje obuhvata djece predškolskim odgojem, te ulaganja u infrastrukturu osnovnih škola s ciljem uspostave jednosmjenske nastave i usklađivanja s Državnim pedagoškim standardom. Nadalje, u pogledu srednjoškolskog obrazovanja razvidna je neusklađenost s potrebama tržišta rada, što ukazuje na potrebu za promicanjem strukovnih i obrtničkih zanimanja i povećanjem njihove relevantnosti. Završno, potreba za ulaganjem u jačanje kapaciteta Veleučilišta Lavoslav Ružička važan je faktor povećanja kvalitete visokog obrazovanja, ali i znanstveno-istraživačkog potencijala Veleučilišta.

Nadalje, nesrazmjer razvijenosti između Grada Vukovara i ostalih općina u sastavu Urbanog područja očituje se u nedostatnosti zdravstvenih i socijalnih usluga. Izraženi trend starenja stanovništva generira dodatno opterećenje sustava zdravstva i socijalne skrbi, gdje su kao ključne potrebe identificirani osiguravanje većeg broja zdravstvenih djelatnika i proširenje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za starije i nemoćne. U kontekstu socijalne zaštite, povijesna determiniranost područja jedan je od faktora koji utječu na viši stupanj siromaštva, pa je implementacija djelotvornije regionalne politike važna za poboljšanje položaja stanovništva u Urbanom području i osiguravanju ravnomjernijeg razvoja u obje dimenzije - ruralno područje u odnosu na Grad Vukovar i Urbano područje Vukovar u odnosu na cijelu RH.

Završno, u kontekstu sportske i općenito društvene infrastrukture i sadržaja koji su preduvjet uravnoteženog prostornog razvoja i značajan faktor kvalitete života, potrebno je, uz dostatnu financijsku podršku, ulagati u ljudske i infrastrukturne kapacitete, imajući na umu da se uvelike radi o aktivnostima civilnog društva, čija je uloga osobito važna u ruralnim područjima.

5.1.2. Razvojni potencijali

Prilagodba suvremenim trendovima u svim aspektima društvenog okruženja otvara mogućnosti za ostvarivanje razvojnog potencijala područja i povećanja kvalitete života cjelokupnog stanovništva.

Razvojni potencijal za unaprjeđenje odgoja i obrazovanja ogleda se u uvođenju alternativnih programa na svim razinama, od predškolskog odgoja do visokog obrazovanja i cjeloživotnog učenja. Uvođenje dualnog modela obrazovanja koje kombinira učenje u obrazovnoj ustanovi i gospodarskom subjektu, odnosno na radnom mjestu, ključan je faktor približavanja stvarnim poslovnim procesima i socijalizacije učenika u radnom okruženju. Osim toga, razvojni potencijal očituje se i u poticanju prekvalifikacije i usavršavanja, odnosno pozicioniranju cjeloživotnog učenja kao nužnog standarda u suvremenom okruženju.

Nadalje, razvojni potencijal u području socijalne zaštite očituje se u deinstitucionalizaciji socijalne skrbi, odnosno okretanju ka skrbi u zajednici, čije su pozitivne implikacije osim popunjavanja mreže socijalnih usluga ključne za smanjene institucionalizacije korisnika. Isto tako, uz pretpostavku zadržavanja studenata u Urbanom području po završetku studija, dostupnost studija fizioterapije potencijal je osiguravanja dijela ljudskih resursa u zdravstvu na lokalnom, odnosno regionalnom području.

Razvojni potencijal u segmentu unaprjeđenja sportske infrastrukture očituje se u razvoju infrastrukture u skladu s Programom razvoja zelene infrastrukture čime bi se, osim preobrazbe zapuštenih zemljišta, stvorile i nove sportske površine.

5.2. GOSPODARSTVO

5.2.1. Razvojne potrebe

Unatoč rastu gospodarskih pokazatelja, sporija dinamika gospodarskog rasta ukazuje na stvaranje sve većeg jaza u razvijenosti Urbanog područja Vukovar u odnosu na ostatak Republike Hrvatske, odnosno Europske unije. Potreba za strateškim usmjeravanjem ulaganja u gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta osnovni je preduvjet u realizaciji gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije i približavanja područja stupnju razvoja RH.

S obzirom da su subjekti malog gospodarstva nositelji gospodarskog razvoja, potrebno je stvoriti preduvjete koji osiguravaju povećanje njihove konkurentnosti - unaprijediti poduzetničku infrastrukturu, osobito poduzetničke zone izvan središta Urbanog područja i tako disperzirati gospodarsku aktivnost iz središta prema ruralnim područjima. Isto tako, s obzirom na nedostatne kapacitete postojećih poduzetničkih potpornih institucija, identificirana je potreba za njihovim jačanjem - u kontekstu izgradnje dodatne infrastrukture, ali i provedbe dodatnih programa.

Analiza stanja pokazuje izraženu potrebu za prilagodbom obrazovnih programa potrebama tržišta rada, osobito ulaganjem u ljudske resurse u djelatnostima koje predstavljaju razvojni potencijal područja i od kojih se očekuje značajan doprinos gospodarskom rastu - poput turizma. Unatoč povoljnim agroekološkim uvjetima i tradicionalnoj važnosti poljoprivredne djelatnosti, rast sektora uvelike ovisi o boljoj organizaciji tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, gdje su ključne potrebe izgradnja logističko-distributivnog centra za voće i povrće i uspostava modela suradnje poljoprivrednika i ugostitelja s ciljem plasmana proizvoda kroz turističku i ugostiteljsku ponudu. Iako Urbano područje karakteriziraju prepoznatljivi elementi turističke ponude

memorijalnog i kulturnog turizma, za rast turističkog prometa i produljenje trajanja boravka gostiju nužna su ulaganja u nedostajuću turističku infrastrukturu, od kvalitetnih smještajnih kapaciteta do kulturne infrastrukture.

Završno, povezanost razvoja prometa i gospodarstva kao jednu od ključnih potreba nalaže izgradnju i uređenje prometne infrastrukture, osobito ulaganje u bolju prometnu povezanost Urbanog područja s ostatkom RH i zemljama u inozemstvu.

5.2.2. Razvojni potencijali

Postojeći, nedovoljno iskorišteni resursi područja - geoprometni položaj, rijeka Dunav i očuvani prirodni resursi njegovi su ključni razvojni potencijali, a s obzirom na to da je gospodarski rast uvelike uvjetovan mogućnostima prilagodbe suvremenim trendovima, pravovremena provedba zelene i digitalne tranzicije u svim segmentima gospodarstva, ali i javnom sektoru, također predstavlja potencijal za razvojni iskorak područja i ubrzavanje gospodarskog rasta.

Strateški položaj Dunava razvojni je potencijal za gospodarski razvoj područja - važan zbog Luke Dunav, jedine teretne luke na Dunavu u Hrvatskoj, za razvoj poljoprivrede, ali i za jačanje turizma kroz razvoj niza sadržaja na rijeci. Razvojni potencijal poljoprivrede očituje se u ekološkoj poljoprivredi kao inovativnom modelu proizvodnje. Tržišna potražnja za ekološkim proizvodima kontinuirano raste, pa je ključno iskoristiti potencijal ove niše i poticati povećanje primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade ekoloških proizvoda, osobito zbog uključivanja ruralnih područja u lance vrijednosti. Sukladno tome, i iskorištavanje potencijala za navodnjavanje doprinijet će daljnjoj poljoprivrednoj valorizaciji područja.

Razvoj turizma u Urbanom području, koji je uglavnom ograničen na kratke boravke i memorijalni turizam, vezan je uz potencijale neiskorištenih prirodnih i kulturnih resursa koji omogućavaju razvoj lovnog i ribolovnog turizma, cikloturizma, kulturnog i vjerskog turizma, te daljnje podizanje kvalitete memorijalnog turizma kao ključnog segmenta turističke ponude područja. Stvaranje cjelovite turističke ponude, njezino umrežavanje i podizanje kvalitete doprinijet će ispunjenju turističkog potencijala područja i stvaranju prepoznatljivosti područja kao turističke destinacije.

5.3. URBANO OKRUŽENJE

5.3.1. Razvojne potrebe

Analiza urbanog okruženja UP-a Vukovar osvrnula se na niz okolišnih, klimatskih i infrastrukturnih čimbenika koji zajedno ocrtavaju kako urbano područje zadovoljava osnovne potrebe svojih stanovnika za kvalitetan život.

Iako je analiza pokazala kako područje UP-a karakterizira visoka kvaliteta zraka te nepostojanje značajnih zagađivača zraka, nedostatak mjernih postaja državne ili lokalne razine koje omogućavaju nadzor i redovito praćenje kvalitete zraka upućuje na potrebu uspostave takvog sustava, a osobito uzimajući u obzir blizinu Grada Osijeka kao jedne od 4 velike aglomeracije u Hrvatskoj. Ista je potreba prepoznata i u području praćenja kvalitete tla - ovakvo praćenje omogućava pravovremenu detekciju utjecaja prekomjernog korištenja pesticida, divljih odlagališta otpada i otpadnih voda na tlo, što je osobito važno u pogledu ranije spomenutog potencijala razvoja ekološke poljoprivredne proizvodnje na području UP-a. Unatoč postojanju plana sustavnog gospodarenja otpadom na području UP-a, analiza stanja je ukazala na niži

postotak stanovništva obuhvaćenog organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u odnosu na RH. Navedeno ukazuje na potrebu dodatnog unaprjeđenja implementacije sustava gospodarenja otpadom na Urbanom području, uz nužno osiguravanje dostupnosti odgovarajuće infrastrukture koja će isto omogućiti.

U domeni primarne infrastrukture koja se odnosi na vodoopskrbu i odvodnju, ističe se problematika ne priključenosti sastavnica Urbanog područja (osim Grada Vukovara) na sustav javne odvodnje. Ovo izravno ukazuje na potrebu unaprjeđenja komunalne infrastrukture koja će stanovnicima omogućiti kvalitetan život, a istovremeno osigurati očuvanje prirodnih resursa te zaštitu od mogućeg onečišćenja tla i vode. Govoreći o prometnoj povezanosti na području UP-a, usprkos dobroj premreženosti cestovnom infrastrukturom, razvidna je potreba poboljšanja infrastrukture lokalnih cesta, koje čine okosnicu međusobne povezanosti sastavnica Urbanog područja, kao i daljnja izgradnja biciklističkih staza. Zaključno, neizostavno je u kontekstu integriranog razvoja Urbanog područja spomenuti urbani i lokalni međugradski prijevoz - na području UP-a isti je slabo dostupan, što ukazuje na potrebu razvoja istog (kako u njegovoj razgranatosti, tako i u učestalosti linija) kako bi se osigurali preduvjeti za odgovarajuću mobilnost stanovništva Urbanog područja.

5.3.2. Razvojni potencijali

Potencijali budućeg razvoja Urbanog područja Vukovar ogledaju se u njegovim očuvanim prirodnim resursima - kako u prisutstvu zaštićenih spomenika parkovne arhitekture na području UP-a, tako i u bogatstvu zelenih površina po kojima UP nadmašuje europske standarde. Njihova daljnja valorizacija, promocija i odgovorno iskorištavanje mogu biti jedan od temelja budućeg razvoja UP-a kao turistički atraktivne i poželjne destinacije.

Nadalje, kao jedan od ključnih razvojnih potencijala UP-a ističe se rijeka Dunav, gdje će se kroz kapitaliziranje njezinog punog potencijala omogućiti daljnje etabliranje UP-a kao značajnog prometnog čvorišta za međunarodni i lokalni promet putnika i roba. Uz riječni oblik prometa, željeznička infrastruktura također predstavlja jedan od glavnih modaliteta prijevoza na području UP-a - njezina modernizacija, kao i značajnije okretanje ka prijevozu putnika uz teretni prijevoz, stvorit će dodatne prilike za gospodarski rast Urbanog područja, ali i preduvjete za daljnje iskorištavanje turističkog potencijala područja. Urbano područje prepoznalo je također trendove u ekološki prihvatljivim modalitetima prijevoza kroz uspostavu sustava javnih bicikala u Gradu središtu. Ovakve inicijative predstavljaju dvojaki potencijal - kako za daljnje unaprjeđenje turističke biciklističke ponude na području UP-a, tako i za poboljšanje povezanosti među sastavnicama Urbanog područja u domeni međugradске mobilnosti, a sve kroz izgradnju razgranate mreže biciklističkih staza.

Zaključno, neizostavno je spomenuti potencijal energije iz obnovljivih izvora energije na području UP-a, među kojima se ističe solarna i geotermalna energija. Urbano područje već sada aktivno koristi energiju iz OIE, a kroz buduće projekte planira dodatno iskoristiti njezin potencijal kako bi se smanjila ovisnost o drugim energentima, doprinijelo većoj energetskej učinkovitosti zgrada te u konačnici provela zelena tranzicije javnog i privatnog sektora.

6. Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija vezano uz stratešku relevantnost projekata

6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja te sektorske i teritorijalne integracije kroz ITU mehanizam

Integrirana teritorijalna ulaganja ulagački su pristup utemeljen na teritoriju i konceptu integracije koji objedinjuje sve sektore, dionike i razvojne resurse u svim fazama razvoja - od njegovog planiranja, preko provedbe razvojnih aktivnosti i projekata, pa sve do vrednovanja rezultata, kako bi se ostvario maksimalni učinak. Provedba integriranih teritorijalnih ulaganja institucionalizirana je kroz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja - ITU mehanizam koji predstavlja instrument za provedbu integriranih mjera održivog urbanog razvoja.

Implementacijom ITU mehanizma Urbano područje Vukovar nastojat će riješiti identificirane gospodarske, socijalne, okolišne i druge razvojne izazove, uvažavajući razliku između urbanog i ruralnog područja te istovremeno jačajući ulogu gradova kao pokretača gospodarskog i socijalnog razvoja. Integriranim teritorijalnim ulaganjima cilj je riješiti kompleksne razvojne potrebe u Urbanom području, kako slijedi:

- ulaganjem u **višenamjensku, društvenu, kulturnu i sportsku infrastrukturu**, primjerice kulturne centre, društvene domove, sportska igrališta i sportsku infrastrukturu, cilj je smanjiti neravnomjernu zastupljenost sadržaja i koncentraciju istog u središtu Urbanog područja te poboljšati kapacitete postojeće društvene, sportske i kulturne infrastrukture koji nisu dostatni za provedbu aktivnosti;
- ulaganjem u **revitalizaciju kulturne baštine** valorizirat će se potencijali zaštićenih kulturnih dobara za društvene, kulturne i obrazovne potrebe i time će se stanovništvu Urbanog područja proširiti ponuda kulturnih sadržaja, kvaliteta i dostupnost obrazovanja te pritom doprinijeti obnovi, očuvanju, prezentaciji i održivom upravljanju objektima kulturne baštine te valorizaciji njenih društvenih, kulturnih i edukativnih kapaciteta;
- provedbom integriranih teritorijalnih ulaganja doprinijeti rješavanju potreba u području prometa, mobilnosti i povezanosti, a koji su povezani s nedostatnom infrastrukturom, neadekvatnim javnim prijevozom i prevelikom koncentracijom vozila koji narušavaju protočnost prometa i sigurnost sudionika u prometu. Ulaganjem u modernizaciju i digitalizaciju **javnog prijevoza te izgradnjom biciklističke infrastrukture** učinit će se iskorak prema održivoj gradskoj i prigradskoj mobilnosti te tranziciju prema čistim i pametnim oblicima prometa.

Opisana integrirana teritorijalna ulaganja izravno doprinose teritorijalnoj integraciji, podrazumijevaju sektorsku integraciju ili imaju osiguranu stratešku relevantnost, što je opisano u idućem poglavlju, te općenito otvaraju potencijal za daljnje stvaranje pozitivnih učinaka umrežavanja kroz jačanje teritorijalne, gospodarske i socijalne kohezije Urbanog područja Vukovar.

6.2. Opis strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam

Strateška relevantnost ključan je faktor definiranja projekata koji se planiraju financirati kroz ITU mehanizam, a odnosi se na projekte u kojima će sudjelovati više jedinica lokalne samouprave ili na projekte grada središta ili neke druge JLS, a koji imaju policentrični utjecaj na razvoj šireg područja.

Osim toga, strateškoj relevantnosti doprinosi i usklađenost, odnosno doprinos ITU intervencija pokazateljima Integriranog teritorijalnog programa kao višefondovskog programa koji podupire ravnomjerni teritorijalni razvoj temeljen na identificiranim potrebama određenih područja, te drugim hijerarhijski nadređenim aktima strateškog planiranja.

Definiranju projekata od strateške relevantnosti i značaja za sve sastavnice Urbanog područja prethodio je proces prikupljanja projekata, odnosno izrade baze projekata od strane svih sastavnica Urbanog područja. Izrađena baza projekata s ukupno 132 razvojna projekta svih JLS u sastavu Urbanog područja omogućila je distinkciju projekata čiji je utjecaj usko ograničen na područje samo jedne JLS, od projekata koji ostvaruju širi, policentrični utjecaj na cijelo Urbano područje ili se i fizički provode na području više JLS, odnosno projekata koji imaju osiguranu stratešku relevantnost. Projekti od strateške relevantnosti koji se planiraju financirati kroz ITU mehanizam opisani su u nastavku.

Projektom unaprjeđenja **gradskog prijevoza** u Gradu Vukovara ostvarit će se cilj povećanja broja putnika u javnom prijevozu ulaganjem u njegovu kvalitetu, sigurnost i dostupnost. Projektom je planirana nabava i osuvremenjivanje putničkog voznog parka (autobusa) za potrebe javnog autobusnog prijevoza na području Grada Vukovara te digitalizacija gradskog prometa implementacijom mobilne aplikacije, digitalnih informacijskih panela na autobusnim stajalištima te GPS sustava u autobusima. Realizacija projekta doprinijet će podizanju kvalitete i standarda sustava javnog gradskog prijevoza i predstavlja iskorak u uspostavi čistog, pametnog i održivog gradskog prometa. Projekt odgovara specifičnom cilju *RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika* i posebnom cilju *1.2. SRUP-a Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja*. Projekt podrazumijeva teritorijalnu integraciju s obzirom da izravno doprinosi boljoj povezanosti naselja na području Grada Vukovara.

Provedbom projekata **izgradnje biciklističkih staza u Urbanom području Vukovar** izgradit će se nova biciklistička infrastruktura na dvije dionice, Bršadin-Vukovar i Trpinja-Vukovar. Ulaganjem u biciklističke staze doprinijet će se boljoj povezanosti na razini naselja, ali i na razini Urbanog područja, odnosno na rutama koje služe za dnevne migracije. Osim toga, ulaganje u biciklističku infrastrukturu čimbenik je smanjenja negativnog utjecaja prometa na okoliš kroz smanjenje emisija CO₂, a ujedno doprinosi povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu i stvara preduvjete za uspostavu multimodalnog prijevoza. Projekt odgovara specifičnom cilju *RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela i prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika* i posebnom cilju *1.2. SRUP-a Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja*, te podrazumijeva teritorijalnu integraciju s obzirom da izravno doprinosi boljoj umreženosti odnosno povezanosti sastavnica Urbanog područja.

Rekonstrukcijom unutrašnjosti objekta **Grand hotel - Radnički dom**, revitalizirat će se zaštićeno kulturno dobro - jednokatna historicistička palača čije je povijesna namjena nekada bila hotel, a potom i radnički dom. Na objektu je izvršena cjelovita obnova vanjskog dijela, no za revitalizaciju istog te ponovno stavljanje u funkciju potrebna je rekonstrukcija unutarnjeg dijela i opremanje istog. Cilj projekta je valorizacija i revitalizacija objekta te njegova prenamjena za društveno-kulturne sadržaje, odnosno gradsku upravu - gradsku vijećnicu, Ured gradonačelnika i dio gradske uprave, gradsku kavanu, kino dvoranu te urede za ostale društvene namjene. Projekt odgovara specifičnom cilju *RSO5.1. Integriranog teritorijalnog programa - Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima* s obzirom da podrazumijeva vrednovanje, očuvanje, obnovu i prezentaciju materijalne kulturne baštine te prenamjenu za kulturne i društvene namjene, kao i posebnom cilju *3.2. SRUP-a Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude*. Završno, projekt podrazumijeva sektorsku integraciju s obzirom da istovremeno odgovara na više razvojnih potreba u urbanom području - revitalizaciji i valorizaciji kulturne baštine, unaprjeđenju suvremene kulturne infrastrukture i stvaranju novih prostora javne, društvene i kulturne namjene.

Rekonstrukcijom Eltzovog crvenog žitnog magacina na ulazu u Grad Vukovar, odnosno provedbom projekta **Crveni magacin/Društveno-glazbeni centar** napuštena industrijska baština, ujedno i zaštićeno kulturno dobro, bit će revitalizirano u obrazovnu namjenu. Projekt je u skladu sa specifičnim ciljem *RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima* i posebnim ciljem *3.2. Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude SRUP-a*. Projekt podrazumijeva sektorsku integraciju s obzirom da istovremeno obuhvaća revitalizaciju napuštene *brownfield* lokacije i kulturnog dobra te njezinu prenamjenu za potrebe obrazovanja, kao i ulaganje u energetska održivost objekta.

Projektom **ulaganja u sportsku infrastrukturu u Urbanom području Vukovar** realizirat će se izgradnja zatvorenih teniskih terena u Gradu Vukovaru. Provedba planiranog projekta doprinijet će (1) povećanju kvalitete sportskih sadržaja u Gradu Vukovaru, ali i (2) otvaranju potencijala razvoja aktivnog turizma temeljem novoizgrađene sportske infrastrukture kao dijela turističke ponude. Projekti odgovaraju specifičnom cilju *RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima* i posebnom cilju *1.1. SRUP-a Ravnomjeran razvoj društvene infrastrukture*.

Završno, osim projekata od strateške relevantnosti za Urbano područje Vukovar, putem ITU mehanizma planirana je i provedba ostalih projekata ulaganja u **višenamjensku društvenu, sportsku i kulturnu infrastrukturu** na području općina u sastavu UP Vukovar. Projektima **ulaganja u višenamjensku društvenu, sportsku i kulturnu infrastrukturu u Urbanom području Vukovar** cilj je ravnomjeran razvoj sadržaja, značajnih za uključiv društveni razvoj kroz doprinos zdravlju i dobrobiti građana, socijalnom uključivanju, obrazovanju, odnosno decentralizacija istih izvan središta Urbanog područja.

Unaprjeđenjem višenamjenske infrastrukture stvorit će se preduvjeti za povećanje društvenih sadržaja i aktivnosti za lokalno stanovništvo i posjetitelje, te osigurati infrastrukturni kapaciteti za rad organizacija civilnog društva. Projekti odgovaraju specifičnom cilju *RS05.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima* te posebnim ciljevima *1.1. Ravnomjeran razvoj društvene infrastrukture* i *3.2. SRUP-a Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude* SRUP-a. Integrativni učinak ulaganja u društveno-kulturnu infrastrukturu iskazan je kroz doprinos više posebnih ciljeva SRUP-a, odnosno povezivanju više sektora – sportske, društvene infrastrukture i kulturno-turističke ponude.

6.3. Opis sustava provedbe ITU mehanizma

Provedba ITU mehanizma u nadležnosti je Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske strukture i uključuje koordinaciju Ministarstva i akreditirane strukture u gradovima središtima. Gradovi središta u sustavu provedbe imaju ulogu ITU posredničkih tijela i dio su sustava upravljanja i kontrole kojima je minimalno delegirana funkcija odabira operacija/projekata, odnosno ocjena kvalitete projektnih prijedloga i rangiranje projektnih prijedloga temeljem rezultata ocjene kvalitete.

Planiranje i uspostava odvojene organizacijske jedinice u okviru Pravilnika o unutarnjem redu gradske uprave Grada Vukovara preduvjet je za preuzimanje uloge Grada Vukovara kao posredničkog tijela. S obzirom da je Grad Vukovar novi "ITU grad" u okviru Integriranog teritorijalnog programa planirano je osiguravanje razumnog jamstva da Grad ima odgovarajuću strukturu, administrativni kapacitet i znanje za provedbu, nakon čega će biti uveden u sustav upravljanja i kontrole. Planom jačanja kapaciteta za korištenje fondova EU jačat će se administrativni kapaciteti, kroz edukacije i razmjenu znanja i iskustava, putem već uspostavljenih i novih platformi i alata.

7. Usklađenost s EU strateškim dokumentima, Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja

Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar 2021.-2027. usklađena je s osnovnim razvojnim načelima, prioritetima te strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine i Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021. - 2027. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine hijerarhijski je najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj koji služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske dok je Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021. - 2027. temeljni akt strateškog planiranja u kojem se utvrđuju posebni ciljevi razvoja Županije. U nastavku je obrazložena usklađenost posebnih ciljeva Strategije razvoja Urbanog područja Vukovar za razdoblje 2021. - 2027. s ključnim razvojnim smjerovima, odnosno strateškim ciljevima NRS 2030 te Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027. i relevantnim EU strateškim dokumentima.

7.1. Nacionalna razvojna strategija

Usklađenost sa Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. prikazana je kroz doprinos razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima koji se ostvaruje provedbom SRUP-a. Provedba Strategije razvoja Urbanog područja Vukovar izravno i neizravno doprinosi razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije, a u tekstu niže prikazana je usklađenost:

I. Razvojni smjer Održivo gospodarstvo i društvo

Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar prvom strateškom cilju NRS-a **Konkurentno i inovativno gospodarstvo** doprinosi kroz tri posebna cilja, *2.2. Gospodarstvo novog doba*, *3.2. Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude* i *3.1. Iskorištavanje društvenih, gospodarskih i turističkih potencijala Dunava*.

Posebni cilj 3.3. SRUP-a *Ulaganje u ljudske resurse kao ključni potencijal područja* odgovara strateškom cilju NRS-a **Obrazovani i zaposleni ljudi** čija je svrha povećanje kvalitete i dostupnosti obrazovanja na svim razinama.

II. Razvojni smjer Jačanje otpornosti na krize

Strateškom cilju NRS-a **Zdrav, aktivan i kvalitetan život** SRUP doprinosi dvama posebnim ciljevima - *1.1. Ravnomjeran razvoj društvene infrastrukture* i *1.4. Razvoj zdravstvene infrastrukture i socijalne skrbi na cijelom području i briga o ranjivim skupinama* čiji je cilj unaprjeđenje opremljenosti kulturnim, sportskim i ostalim društvenim i javnim sadržajima te širenje mreže zdravstvenih i socijalnih usluga.

Poseban cilj 2.1. SRUP-a *Demografska revitalizacija područja* izravno odgovara strateškom cilju NRS-a **Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji** u kojima je poboljšanje demografske slike prepoznato kao temeljna pretpostavka društvenog i gospodarskog razvoja područja.

III. Razvojni smjer Zelena i digitalna tranzicija

Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost kao zaseban strateški cilj u fokusu je Nacionalne razvojne strategije. Usklađenost s ciljevima na nacionalnoj razini, provedbom SRUP-a osigurat će se kroz tri posebna cilja - 1.3. *Ravnomjerna opremljenost komunalnom infrastrukturom*, 2.5. *Energetska tranzicija kao temelj održivog razvoja* i 3.4. *Očuvanje prirodnih resursa*.

S obzirom na tradicionalnu važnost poljoprivredne proizvodnje na području UP Vukovar, u idućem srednjoročnom razdoblju cilj je povećati produktivnost i dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje. Posebni cilj 2.3. *Pametna poljoprivreda* doprinosi ostvarenju strateškog cilja NRS-a **Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva**.

Strateškom cilju NRS-a **Održiva mobilnost** Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar doprinijet će posebnim ciljem 1.2. *Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja*, koji će podrazumijevati unaprjeđenje prometne infrastrukture koja povezuje jedinice lokalne samouprave u Urbanom području, ali i prometnu povezanost Urbanog područja s ostatkom Republike Hrvatske i inozemstvom.

Nadalje, **Digitalna tranzicija društva i gospodarstva**, kao još jedan od strateških fokusa Nacionalne razvojne strategije, usklađen je s posebnim ciljem SRUP-a 2.4. *Ulaganja u digitalnu infrastrukturu*.

7.2. Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027.

Povezanost strateškog okvira s ciljevima iz Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021. - 2027. godine																		
Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar 2021. - 2027.	Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021. - 2027.																	
	P1.1.	P1.2.	P2.1.	P2.2.	P3.1.	P3.2.	P3.3.	P4.1.	P5.1.	P6.1.	P6.2.	P7.1.	P8.1.	P9.1.	P.10. 1.	P.11. 1.	P.11. 2.	
Okrenuti ravnomjernom razvoju	Ravnomjieran razvoj društvene infrastrukture					■											■	
	Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja													■				
	Ravnomjerna opremljenost komunalnom infrastrukturom													■				
	Razvoj zdravstvene i socijalne skrbi na cijelom području						■	■										
Okrenuti budućnosti	Demografska revitalizacija područja							■										
	Gospodarstvo novog doba	■	■															■
	Pametna poljoprivreda												■					
	Ulaganje u digitalnu infrastrukturu														■			
	Energetska tranzicija kao temelj održivog razvoja											■	■					
Okrenuti vlastitim potencijalima	Iskorištavanje društvenih, gospodarskih i turističkih potencijala Dunava																	
	Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude		■															
	Ulaganje u ljudske resurse kao ključni potencijal područja			■	■													
	Očuvanje prirodnih resursa											■						

Usklađenost SRUP-a s Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021. - 2027. godine prikazana u tabličnom prikazu iznad ukazuje na međusobnu komplementarnost akata, odnosno sličnosti u odabranim razvojnim smjerovima u oba dokumenta.

Prvi prioritet javnih politika SRUP-a, **Okrenuti ravnomjernom razvoju**, usklađen je sa sljedećim posebnim ciljevima Plana razvoja:

- 3.1. Unaprjeđenje sustava sporta i promocija aktivnog življenja;
- 3.2. Jačanje zdravstvene i socijalne skrbi i promicanje zdravog načina života;
- 3.3. Jačanje socijalne solidarnosti i odgovornosti;
- 8.1. Poboljšanje prometne povezanosti, povezane i ostale infrastrukture;
- 10.1. Unaprjeđenje kvalitete života na ruralnom području.

U okviru navedenih ciljeva predviđene su mjere i aktivnosti koje doprinose uravnoteženoj razvijenosti područja, a koja podrazumijeva ravnomjerni razvoj i ulaganja kako u društvenu infrastrukturu i sadržaje, tako i komunalnu i prometnu infrastrukturu. Realizacija ciljeva SRUP-a u okviru ovog prioriteta javnih politika doprinijet će se tako i ostvarenju ciljeva Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027.

Drugi prioritet javnih politika SRUP-a, **Okrenuti budućnosti**, usklađen je sa sljedećim posebnim ciljevima Plana razvoja:

- 4.1. Stvaranje uvjeta za demografsku revitalizaciju;
- 1.1. Jačanje konkurentnog, održivog i resursno učinkovitog gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji;
- 1.2. Razvoj i unaprjeđenje održivog turizma i kulture;
- 7.1. Povećanje konkurentnosti, otpornosti i održivosti poljoprivrede i prehrambeno - prerađivačkog sektora;
- 9.1. Integracija digitalne tehnologije u društvo i gospodarstvo;
- 6.1. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti, neovisnosti i poticanje tranzicije prema obnovljivim izvorima energije i čistoj energiji;
- 6.2. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, održivog upravljanja prirodnim resursima i poticanje integracije zelene infrastrukture;
- 11.2. Poboljšanje sustava održivog upravljanja razvojem i ulaganja u razvoj pametnih gradova i sela.

Navedenim posebnim ciljevima županijskog Plana razvoja predviđene su mjere i aktivnosti koje doprinose demografskoj revitalizaciji te društveno-gospodarskom razvoju u širem smislu - od povećanja konkurentnosti gospodarstva do ulaganja u zelene i digitalne tehnologije, kao ključnih odrednica održivog razvoja. Svemu navedenom doprinijet će se ostvarenjem posebnih ciljeva definiranih u okviru drugog prioriteta javnih politika SRUP-a.

Treći prioritet javnih politika SRUP-a, **Okrenuti vlastitim potencijalima**, usklađen je sa sljedećim posebnim ciljevima Plana razvoja:

- 2.1. Stvaranje uvjeta za razvoj stabilnog tržišta rada;
- 2.2. Unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja;
- 1.2. Razvoj i unaprjeđenje održivog turizma i kulture;

- 6.2. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, održivog upravljanja prirodnim resursima i poticanje integracije zelene infrastrukture;

Navedeni ciljevi obuhvaćaju ulaganja u više razvojnih potencijala područja - prvenstveno ljudske resurse kroz ulaganja u odgoj i obrazovanje, te kulturne i prirodne resurse čije vrijednosti nisu valorizirane, a što je sve komplementarno ciljevima SRUP-a koji su definirani u okviru ovog prioriteta javnih politika.

7.3. EU strateški dokumenti

Osim usklađenosti sa nacionalnim strateškim dokumentima hijerarhijski višeg ranga, Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar doprinosi relevantnim strateškim aktima na razini Europske unije - Europskom zelenom planu, EU Teritorijalnoj agendi 2030, Urbanoj agendi te Novoj Povelji iz Leipziga.

1. **Europski zeleni plan** strateški je plan Europske komisije za postizanje klimatske neutralnosti Europske unije do 2050. godine koji predviđa mjera za unaprjeđenje učinkovitosti resursa i tranzicije ka čistom i kružnom gospodarstvom, s ciljem zaustavljanja klimatskih promjena, obnove bioraznolikosti i smanjenja onečišćenja. Usklađenost SRUP-a Vukovar s Europskim zelenim planom ogleda se prvenstveno u njegovim posebnim ciljevima 2.2. *Gospodarstvo novog doba*, 2.3. *Pametna poljoprivreda te 2.5. Energetska tranzicija kao temelj održivog razvoja*. Ovim ciljevima promovirat će se tranzicija prema gospodarskim djelatnostima koje implementacijom suvremenih digitalnih i visokotehnoloških rješenja postaju efikasnije i stvaraju veću dodanu vrijednost, kao i okretanje k obnovljivim izvorima energije koji su jedan od temelja održivog razvoja.
2. **EU Teritorijalna agenda 2030.** strateški je dokument čiji je cilj jačanje teritorijalne kohezije, odnosno osiguravanje uravnoteženog razvoja Unije. Teritorijalna agenda na isti način kao i SRUP prepoznaje izazove koji proizlaze iz nejednake razvijenosti područja - razlike u kvaliteti života, dostupnosti javnih usluga, dinamike tržište rada i gospodarskog razvoja itd. Prioriteti EU Teritorijalne agende 2030 - PRAVEDNA EUROPA koja nudi perspektivu svim mjestima i ljudima i ZELENA EUROPA koja štiti zajedničke resurse i oblikuje društvenu koheziju, usklađeni su u cijelosti s prioritetima SRUP-a Vukovar: 1. *Okrenuti ravnomjernom razvoju*, 2. *Okrenuti budućnosti*, 3. *Okrenuti vlastitim potencijalima te horizontalnom prioritetu Integrirani razvoj utemeljen na suradnji*.
3. **Urbana agenda** adresira 12 ključnih urbanih izazova, a doprinos SRUP-a izravno se očituje u nekoliko prepoznatih izazova - održivom korištenju resursa, razvoju kružne ekonomije, energetske tranziciji, klimatskoj prilagodbi, digitalnoj tranziciji i urbanoj mobilnosti. Posebni ciljevi SRUP-a 1.2. *Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja*, 2.2. *Gospodarstvo novog doba*, 2.3. *Pametna poljoprivreda*, 2.4. *Ulaganje u digitalnu infrastrukturu*, 2.5. *Energetska tranzicija kao temelj održivog razvoja* te 3.4. *Očuvanje prirodnih resursa* doprinijet će adresiranju navedenih izazova Urbane agende na razini urbanog područja, a posljedično i šire.

4. ***Nova Povelja iz Leipziga*** strateški je dokument koji usmjerava razvoj europskih urbanih područja i promicanje integriranog, održivog i urbanog razvoja. Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar u potpunosti je usklađena s Novom Poveljom iz Leipziga s obzirom da oba dokumenta uzimaju u obzir suvremene okolnosti i izazove - klimatske promjene, demografske izazove i gospodarske promjene pri čemu je istaknuta snaga gradova i širenje njihovog utjecaja na bližu okolicu kao integrativni moment i prioritet implementacije održivih rješenja u urbani razvoj.

8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju

Utvrđeni prioriteti javnih politika hijerarhijski su najviši elementi strateškog okvira, a ostvaruju se ispunjenjem posebnih ciljeva. Opis prioriteta javnih politika u srednjoročnom razdoblju usklađen je sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala iz kojih i proizlazi osnovni okvir razvoja. Utvrđena su tri ključna prioriteta javnih politika i jedan horizontalni prioritet koji je prvenstveno vezan uz formalizaciju partnerstva i suradnje u kontekstu pristupa razvoju koji se temelji na teritoriju, zajedničkoj viziji razvoja i prioritetima koje dijeli cijelo područje. S obzirom da takav pristup zahtjeva participaciju širokog kruga dionika, kontinuiranu suradnju kao mehanizam za prepoznavanje lokalnih potencijala i usklađenost svih sastavnica UP-a, utvrđen je poseban horizontalni prioritet koji nije sadržan u okviru provedbenih akata, nego je njegova uloga usmjeravanje i poticanje kontinuirane suradnje.

U nastavku slijedi opis prioriteta javnih politika s popisom posebnih ciljeva:

Prioritet 1: Okrenuti ravnomjernom razvoju

Primarni prioritet javnih politika Urbanog područja Vukovar je **ravnomjerni** razvoj. Po uzoru na osnovna načela kohezijske politike i regionalnog razvoja, cilj je osigurati **ravnomjerman** razvoj cijelog Urbanog područja - Grada Vukovara, kao središta, i preostalih 5 općina, odnosno ruralnog prstena. Na taj način, **ravnomjernim** razvojem Urbanog područja Vukovar cilj je uravnotežiti razvijenost Urbanog područja, osigurati jednaku kvalitetu života i jednake mogućnosti na cijelom području i smanjenjem razlika u razvijenosti stvoriti veći stupanj gospodarske i socijalne kohezije. Ukupan skladni razvoj obuhvaća u jednakoj mjeri društvenu infrastrukturu i sadržaje, ali i komunalnu i prometnu infrastrukturu.

Ovaj prioritet javnih politika bit će ostvaren kroz sljedeće posebne ciljeve:

- **Posebni cilj 1.1.** Ravnomjerman razvoj društvene infrastrukture
- **Posebni cilj 1.2.** Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja
- **Posebni cilj 1.3.** Ravnomjerna opremljenost komunalnom infrastrukturom
- **Posebni cilj 1.4.** Razvoj zdravstvene infrastrukture i socijalne skrbi na cijelom području i briga o ranjivim skupinama

Prvi cilj ovog prioriteta obuhvaća **ravnomjerman** razvoj društvene infrastrukture - kulturne infrastrukture i sadržaja, sportskih objekata i aktivnosti i ostale društvene infrastrukture poput društvenih domova te s tim povezanog angažmana u lokalnoj zajednici kroz organizacije civilnog društva. Potreba za ulaganjem u društvenu infrastrukturu, osobito u općinama izvan Grada središta proizlazi iz disperzirane strukture naseljenosti koja pretpostavlja slabu funkcionalnu opremljenost društvenim i javnim sadržajima u općinama, odnosno koncentraciju istih u Gradu Vukovaru.

Nepovoljna demografska situacija i izraženi trend starenja stanovništva prioritetnim postavljaju brigu o starijim i nemoćnim, odnosno općenito razvoj zdravstvene i socijalne skrbi na cijelom području i briga o ranjivim skupinama. Svrha posebnog cilja 1.4. je prije svega osigurati **ravnomjernu** dostupnost primarne zdravstvene zaštite na cijelom području te popuniti mrežu socijalnih usluga i osigurati kontinuitet u njihovom pružanju.

Nadalje, posebnim ciljem 1.2. obuhvaćen je **ravnomjeran** razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja - kroz unaprjeđenje prometne infrastrukture koja povezuje jedinice lokalne samouprave u Urbanom području, ali i prometnu povezanost Urbanog područja s ostatkom Republike Hrvatske i inozemstvom. Uspostava adekvatnog sustava prijevoza prilagođenog potrebama građana ključna je zbog intenzivne dinamike prometa u Urbanom području. Pritom, prioritet predstavlja ulaganje u održive modalitete prijevoza - učinkovit i prilagođen javni prijevoz, te biciklističku i pješačku infrastrukturu. Iz perspektive iskorištavanja povoljnog geoprometnog položaja Grada Vukovara i ostalih JLS imperativ je daljnje iskorištavanje potencijala rijeke Dunav jačanjem kapaciteta Luke Dunav.

Završno, prioritet **ravnomjernog** razvoja Urbanog položaja proizlazi iz nejednake razvijenosti komunalne infrastrukture Grada središta u odnosu na ruralno područje. S obzirom da razvijenost ruralnog prstena oslikava razvijenost središta, važno je stanovništvu općina u okolici Grada Vukovara osigurati adekvatnu i dostatnu infrastrukturu vodoopskrbe i odvodnje, efikasan sustav gospodarenja otpadom i ekološki prihvatljivu energetska infrastrukturu i tako osigurati **ravnomjernu** opremljenost komunalnom infrastrukturom.

Prioritet 2: Okrenuti budućnosti

Strateško planiranje razvoja Urbanog područja i identifikacija razvojnih aktivnosti i projekata pokazuje kako je Urbano područje Vukovar okrenuto **budućnosti** koja počiva na ljudskim resursima, inovativnom gospodarstvu modernog doba te zelenim i digitalnim tehnologijama.

Ovaj prioritet javnih politika bit će ostvaren kroz sljedeće posebne ciljeve:

- **Posebni cilj 2.1.** Demografska revitalizacija područja
- **Posebni cilj 2.2.** Gospodarstvo novog doba
- **Posebni cilj 2.3.** Pametna poljoprivreda
- **Posebni cilj 2.4.** Ulaganje u digitalnu infrastrukturu
- **Posebni cilj 2.5.** Energetska tranzicija kao temelj održivog razvoja

Demografska revitalizacija područja pretpostavka je cjelokupnog **budućeg** razvoja i stoga pozicionirana kao prvi poseban cilj. Zaustavljanju negativnih emigracijskih trendova kojima je izložen Grad Vukovar, a koji je još izraženiji u okolnim općinama, doprinijet će se razvojem društvenih i gospodarskih sadržaja koji sinergijski doprinose većoj kvaliteti života, dok je

povećanju prirodnog kretanja stanovništva potrebno pristupiti cjelovitim setom demografskih mjera i usluga podrške obiteljskom životu.

Budući razvoj područja utemeljen je na gospodarstvu novog doba koje prije svega podrazumijeva već razvijene gospodarske djelatnosti koje implementacijom suvremenih digitalnih i visokotehnoloških rješenja postaju efikasnije i stvaraju veću dodanu vrijednost. Povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje kroz tehnološku modernizaciju, uvođenje digitalnih tehnologija u primarnu proizvodnju, ali i jačanje kapaciteta prerade sve su aktivnosti razvoja pametne poljoprivrede na kojoj najviše počiva **budući** razvoj ruralnih, poljoprivrednih područja. Na koncu, povećanju konkurentnosti gospodarstva novog doba Urbanog područja Vukovar doprinijet će i iskorištavanje propulzivne snage određenih sektora - poput ICT-a. Intencija posebnog cilja 2.2. je stvoriti preduvjete za diverzificirano gospodarstvo, odnosno promicati heterogenu strukturu gospodarstva na razini Urbanog područja s ciljem osiguravanja veće stabilnosti i otpornosti na vanjske utjecaje.

Završno, ključne aktivnosti područja koje je okrenuto **budućnosti** nužno podrazumijevaju ulaganje u digitalnu infrastrukturu i energetska tranziciju. Praćenje europskih i globalnih standarda u razvoju digitalne infrastrukture, osobito u post-pandemijskom razdoblju koje je donijelo ubranu digitalizaciju društva i gospodarstva, nužna je pretpostavka suvremenog gospodarskog razvoja, dok je okretanje ka čistoj energiji, obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti ključan preduvjet održivog razvoja.

Prioritet 3: Okrenuti vlastitim potencijalima

Trećim prioritetom javnih politika naglasak je stavljen na neiskorištene razvojne **potencijale** područja koji bi mogli predstavljati osovinu budućeg socio-ekonomskog razvoja područja. Ključne snage područja, čiji **potencijali** nisu u cijelosti iskorišteni, počivaju u lokalnom stanovništvu i multikulturalnoj demografskoj strukturi kao ključnom čimbeniku razvoja, bogatim i jedinstvenim kulturnim resursima te očuvanoj prirodnoj baštini i rijeci Dunav.

Ovaj prioritet javnih politika bit će ostvaren kroz sljedeće posebne ciljeve:

- **Posebni cilj 3.1.** Iskorištavanje društvenih, gospodarskih i turističkih potencijala Dunava
- **Posebni cilj 3.2.** Revitalizacija kulturne baština kao elementa turističke ponude
- **Posebni cilj 3.3.** Ulaganje u ljudske resurse kao ključni potencijal područja
- **Posebni cilj 3.4.** Očuvanje prirodnih resursa

Pretpostavka valorizacije ljudskih **potencijala** je ulaganje u ljudske resurse kroz povećanje kvalitete obrazovanja. Počevši od predškolskog odgoja i obrazovanja, cilj je ulaganjem u izgradnju novih i povećanje kapaciteta postojećih vrtića povećati obuhvat djece predškolskim odgojem, što istovremeno doprinosi osiguravanju adekvatne podrške mladim obiteljima kod usklađivanja poslovnih i obiteljskih obaveza. Na tom tragu, stvaranjem preduvjeta za provedbu jednosmjenske

nastave u osnovnim školama, osim veće kvalitete nastave, otvorit će se prostor za intenziviranjem sportskih, kulturnih i ostalih izvannastavnih aktivnosti osnovnoškolaca što je ključno i zbog bolje organizacije slobodnog vremena djece, i zbog podizanja kvalitete života općenito. Ciljevi srednjoškolskog i visokog obrazovanja vezani su uz bolje usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada te uvođenje alternativnih programa i suvremenih tehnologija u provedbu nastavnih programa. Na koncu, s obzirom da ulaganje u ljudski kapital predstavlja kontinuiranu aktivnost, cilj je poticati cjeloživotno učenje, usavršavanje i prekvalifikaciju i tako osnažiti i učiniti stanovništvo konkurentnijim na tržištu rada.

Drugi, nedovoljno valoriziran, **potencijal** područja predstavljaju kulturni resursi koji su, izuzev Vučedolske kulture, široj javnosti manje poznati. Revitalizacijom kulturne baštine kao elemenata turističke ponude, što je sadržano u posebnom cilju 3.2., značajno će se obogatiti turistička ponuda kulturnog turizma i odmaknuti od memorijalnog turizma kao jedinog turističkog proizvoda koje Urbano područje Vukovar nudi.

Isto tako, bogati prirodni resursi i prirodna baština predstavljaju razvojni **potencijal** područja. Daljnje očuvanje prirodnih resursa navedeno u posebnom cilju 3.4. imperativ je u pogledu njihove održivosti, očuvanja bioraznolikosti i zaštite okoliša općenito. Valorizacija prirodnih resursa, osobito izvan Grada Vukovara, prilagođenim razvojem sadržaja može Urbano područje pozicionirati kao destinaciju aktivnog, te lovnog i ribolovnog turizma i tako doprinijeti povećanju gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima.

Završno, iako čini dio prirodnih resursa UP-a čije je očuvanje gore spomenuto, iskorištavanje društvenih, gospodarskih i turističkih **potencijala** Dunava prepoznato je kao iznimno važno za budući razvoj UP-a te je stoga izdvojeno u poseban cilj 3.1. Trenutna nerazvijenost sadržaja na Dunavu ograničava potencijal rijeke kao mjesta okupljanja lokalnog stanovništva i gostiju zbog čega su planirane aktivnosti stvaranja gospodarskih, turističkih i društveno-kulturnih sadržaja uz rijeku.

Horizontalni prioritet - Integrirani razvoj utemeljen na suradnji

Uspostava Urbanog područja Vukovar i zajedničko planiranje razvoja formaliziralo je funkcionalnu povezanost Grada Vukovara i okolnih općina, koji zbog izrazite povezanosti predstavljaju svojevrsan urbani sistem. Zajednički razvojni problemi i društveni izazovi koje 5 općina dijeli s Gradom Vukovarem kao središtem Urbanog područja definiraju i zajedničku viziju napretka, iz koje proizlazi horizontalni prioritet javnih politika - **integrirani** razvoj utemeljen na **suradnji**. Potreba za osmišljavanjem ovakvog horizontalnog prioriteta dodatno je naglašena činjenicom da se se provedbom Strategije razvoja Urbanog područja primjenjuje pristup razvoju temeljen na teritoriju, odnosno pristup u kojem se ističu vlastiti razvojni potencijali područja i istovremeno uvažava razlika između urbane sredine i ruralnih područja.

Horizontalnim prioritetom javnih politika nisu predviđene specifični razvojni projekti u investicijskom smislu, već uspostava kontinuirane **suradnje** ključnih dionika iz svih sektora i koordinacija razvojnih aktivnosti kako bi se ostvario maksimalni učinak, prvenstveno kontinuiranom **suradnjom** Partnerskog i Koordinacijskog vijeća. Održavanjem redovitih partnerskih konzultacija osigurava se prije svega sektorska suradnja partnera iz:

- svih JLS koje čine Urbano područje,
- županije i regionalnog koordinatora;
- javnih tijela značajnih za razvoj Urbanog područja;
- ustanova u obrazovanju i pružatelja obrazovnih usluga;
- gospodarskih i socijalnih partnera;
- i dionika civilnog društva.

Teritorijalna i tematska zastupljenost svih ključnih dionika u Partnerskom vijeću doprinosi koordinaciji aktivnosti, optimizaciji njihove provedbe te time i maksimizaciji učinaka na cijelom Urbanom području. Kvaliteta partnerske suradnje može se dodatno unaprijediti i održavanjem neformalnih koordinacijskih sastanaka dionika sukladno tematskom području djelovanja - odgoj i obrazovanje, gospodarstvo, komunalna infrastruktura itd. koji su operativnije prirode i vezani uz specifičnu problematiku, odnosno izazove određenog sektora.

Završno, valja istaknuti da, uz sastanke Partnerskog vijeća, i suradnja Koordinacijskog vijeća s ciljem ostvarenja zajedničke vizije napretka područja doprinosi integriranom razvoju - kako suradnji u planiranju aktivnosti i samim time učinkovitijoj provedbi istih, tako i ostvarenju šireg dosega razvojnih programa, aktivnosti i projekata koji kroz svoj pozitivan utjecaj osiguravaju veću gospodarsku i socijalnu koheziju Urbanog područja.

9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda

Strategijom razvoja Urbanog područja Vukovar utvrđena su tri prioriteta javnih politika s ukupno 13 pripadajućih posebnih ciljeva. Popis posebnih ciljeva s ključnim pokazateljima ishoda prikazan je u tablici niže. S obzirom da je u okviru ovog poglavlja naglasak stavljen na pokazatelje ishoda SRUP-a i njihov doprinos ispunjenju strateških ciljeva hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja, u tablici niže prikazan je doprinos strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije do 2030. kao krovnog strateškog akta na nacionalnoj razini i posebnim ciljevima Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027.

Sadržaj tablice usklađen je sa Smjernicama, te redom prikazuje:

- strateški cilj NRS-a 2030.
- pokazatelj učinka strateškog cilja NRS-a
- Posebni cilj Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027.
- Pokazatelj ishoda posebnog cilja Plana razvoja;
- **poseban cilj SRUP-a koji izravno doprinosi provedbi gore navedenih ciljeva NRS-a i Plana razvoja**
- **pokazatelj ishoda posebnog cilja SRUP-a.**

Strateški cilj NRS-a		
1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo		
Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU	65% (2019.)	75%
Vrijednost izvoza roba i usluga, u % BDP-a	52,30% (2019.)	70%
Posebni cilj Plana razvoja VSŽ		
1.1. Jačanje konkurentnog, održivog i resursno učinkovitog gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji		
1.2. Razvoj i unaprjeđenje održivog turizma i kulture		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Bruto investicije (u % BDP-a) (OI.02.1.05)	8,89% (2019.)	>10%
Bruto investicije u intelektualnu imovinu (OI.02.4.27)	219.311.255,64 EUR (2019.)	241.242.381,20 EUR

Broj turističkih objekata, spavaonica i kreveta (OI.02.8.04)	2.222 (2019.)	2.555
Noćenja u turističkim smještajnim objektima (OI.02.8.17)	134.308 (2019.)	154.454
Prosječni boravak turista (u danima) (OI.02.8.24)	1,66 (2019.)	1,9

Posebni cilj SRUP-a

2.2. Gospodarstvo novog doba

3.2. Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude

3.1. Iskorištavanje društvenih, gospodarskih i turističkih potencijala Dunava

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Udio zaposlenih u mikro, malim i srednjim poduzećima u ukupnom broju zaposlenih (OI.02.1.31)	82% (2021.)	82%
Prosječan boravak turista (u danima) (OI.02.8.24)	1,98 dana (2021.)	2,3 dana
Noćenja u turističkim smještajnim objektima (OI.02.8.17)	19.813 (2021.)	68.000

Strateški cilj NRS-a

2. Obrazovani i zaposleni ljudi

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
Obuhvat djece od 4 godine do početka obveznog obrazovanja (predškolski odgoj)	83% (2019.)	> 97%
Stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 - 64 godine)	66,70% (2019.)	75%

Posebni cilj Plana razvoja VSŽ

2.1. Stvaranje uvjeta za razvoj stabilnog tržišta rada

2.2. Unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Broj zaposlenih na 1000 stanovnika (OI.02.13.28)	231 (2020.)	242
Udio učenika korisnika centara kompetencija, u ukupnom broju učenika (OI.02.2.59)	0%	>5%
Posebni cilj SRUP-a		
3.3. Ulaganje u ljudske resurse kao ključni potencijal područja		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.2.58)	33,05 EUR (2021.)	36,36 EUR
Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju program predškolskog odgoja (OI.02.2.61)	20 (2021.)	20
Strateški cilj NRS-a		
5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život		
Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
Očekivani broj godina zdravog života	58,5 godina - žene 56,5 godina - muškarci (2018.)	> 64 godine žene > 64 godine muškarci
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	23,30% (2019.)	< 15%
Posebni cilj Plana razvoja VSŽ		
3.1. Unaprjeđenje sustava sporta i promocija aktivnog življenja		
3.2. Jačanje zdravstvene i socijalne skrbi i promicanje zdravog načina života		
3.3. Jačanje socijalne solidarnosti i odgovornosti		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.05.48)	3,39 EUR (2020.)	3,73 EUR

Površina izgrađenih građevinskih područja sportsko-rekreativne namjene (OI.02.05.50)	383,86 ha	> 400 ha
Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.05.51)	372,19 EUR (2020.)	390,80 EUR
Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.3.63)	23,27 EUR (2020.)	25,59 EUR
Broj zaposlenih u području "Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi" (prema NKD-u 2007) OI.02.05.56	3.266 (2020.)	> 3.300
Broj aktivnih udruga na području županije (OI.02.13.29)	1.341 (2021.)	1.360
Broj aktivnih zaklada na području županije (OI.02.13.31)	4 (2021.)	7
Posebni cilj SRUP-a		
1.1. Ravnomjieran razvoj društvene infrastrukture		
1.4. Razvoj zdravstvene infrastrukture i socijalne skrbi na cijelom području i briga o ranjivim skupinama		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Broj udruga civilnog društva na 10.000 stanovnika (OI.02.13.30)	120 (2022.)	125
Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku (OI.02.3.63)	79,37 EUR (2021.)	82,69 EUR
Strateški cilj NRS-a		
6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji		
Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
Stopa totalnog fertiliteta	1,47 djece (2018.)	1,8 djece
Posebni cilj Plana razvoja VSŽ		
4.1. Stvaranje uvjeta za demografsku revitalizaciju		

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu (OI.02.3.02)	14,57% (2020.)	>15%
Migracijski saldo županije (OI.02.3.67)	-1.324 (2020.)	0
Vitalni indeks (OI.02.3.66)	50,1 (2020.)	60
Posebni cilj SRUP-a		
2.1. Demografska revitalizacija područja		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu (OI.02.3.04)	13,99% (2011.)	14%
Broj kućanstava i stambenih jedinica (OI.02.13.21)	13.620/19.447 (2021.)	13.570/19.472
Strateški cilj NRS-a		
8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost		
Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
Stopa recikliranja komunalnog otpada	25,30% (2018.)	55%
Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	28,02% (2018.)	36,40%
Posebni cilj Plana razvoja VSŽ		
6.1. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti, neovisnosti i poticanje tranzicije prema obnovljivim izvorima energije i čistoj energiji		
6.2. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, održivog upravljanja prirodnim resursima i poticanje integracije zelene infrastrukture		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Udio obnovljive energije u bruto finalnoj potrošnji energije po	28,47%	>30%

sektorima (OI.02.6.40)		
Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku (OI.02.6.62)	0,90 EUR (2020.)	0,99EUR
Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge (OI.02.6.64)	34.134 t (2019.)	40.000 t

Posebni cilj SRUP-a

1.3. Ravnomjerna opremljenost komunalnom infrastrukturom

2.5. Energetska tranzicija kao temelj održivog razvoja

3.4. Očuvanje prirodnih resursa

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge (OI.02.6.64)	811 tona (2021.)	1.800 tona
Stanovništvo obuhvaćeno Sporazumom gradonačelnika za potpisnike za klimu i energiju (OI.02.6.50)	23.175	23.175
Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku (OI.02.6.62)	0,90 EUR (2020.)	0,97 EUR

Strateški cilj NRS-a

9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
Produktivnost rada u poljoprivredi	6.107 eura/GJR* (2019.)	10.000,00 eura/GJR*

Posebni cilj Plana razvoja VSŽ

7.1. Povećanje konkurentnosti, otpornosti i održivosti poljoprivrede i prehrambeno-prerađivačkog sektora

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Područje pod ekološkom poljoprivredom (OI.02.12.10)	4.416 ha	>8.000 ha
Posebni cilj SRUP-a		
2.3. Pametna poljoprivreda		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača (OI.02.12.77)	1.727 (2021.)	1.742
Strateški cilj NRS-a		
10. Održiva mobilnost		
Pokazatelj učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
Indeks globalne konkurentnosti (GCI) komponenta "Infrastruktura"	32. mjesto (2019.)	< 28. mjesta
Posebni cilj Plana razvoja VSŽ		
8.1. Poboljšanje prometne povezanosti, povezane i ostale infrastrukture		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon (OI.02.11.44)	5 (2021.)	30
Broj prometnih nesreća, PU Vukovarsko-srijemske županije (OI.02.11.43)	1.019 (2020.)	<1.000
Posebni cilj SRUP-a		
1.2. Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja		
Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon	1	3

(OI.02.11.44)		
Strateški cilj NRS-a		
11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva		
Pokazatelj učinka	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost 2030.
DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije	47,60 (20. mjesto u EU-u) (2020.)	Dostići prosjek EU-a
Posebni cilj Plana razvoja VSŽ		
9.1. Integracija digitalne tehnologije u društvo i gospodarstvo		
Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Broj korisnika e-usluga za poduzetnike (OI.02.7.37)	0 (2020.)	100
Kućanstva sa širokopojasnim pristupom (OI.02.7.05)	31.696 (2020.)	34.450
Posebni cilj SRUP-a		
2.4. Ulaganje u digitalnu infrastrukturu		
Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljana vrijednost 2027.
Kućanstva sa širokopojasnim pristupom (OI.02.7.05)	42,77% (2022.)	92,77%

10. Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja

Posebni cilj 3.2. Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude

Projekt od strateškog značaja 1. Grand Hotel - Radnički dom

Nositelj projekta	Grad Vukovar
Kratki opis projekta	Projektom je planirano rekonstrukcija unutrašnjosti objekta Grand Hotela - Radničkog doma. Na objektu koji je ujedno zaštićeno kulturno dobro izvršena je cjelovita obnova vanjskog dijela, te je za revitalizaciju istog potrebno izvršiti rekonstrukciju unutarnjeg dijela te nabaviti opremu. Cilj projekta je valorizacija i revitalizacija objekta te njegova prenamjena za društveno-kulturne sadržaje, odnosno gradsku upravu - gradsku vijećnicu, Ured gradonačelnika i dio gradske uprave, gradsku kavanu, kino dvoranu te urede za ostale društvene namjene.
Spremnost projekta	Izrađena projektno-tehnička dokumentacija
Planirano trajanje projekta	36 mjeseci
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	8.100.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja	Lokalni proračun, ITU mehanizam

Posebni cilj 1.2. Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja

Projekt od strateškog značaja 2. Biciklističke staze Bršadin - Vukovar i Trpinja - Vukovar

Nositelj projekta	Općina Trpinja
Kratki opis projekta	Projektom je planirana izgradnja biciklističkih staza na dionicama Bršadin-Vukovar i Trpinja-Vukovar, duljine oko 4,3 km. Biciklističke staze izgradit će se na trasama postojećih državnih cesta D-55 (Bršadin-Vukovar) i D-2 (Trpinja-Vukovar). Projekt će značajno doprinijeti povezanosti i mobilnosti stanovnika, povećati razinu sigurnosti sudionika u prometu te doprinijeti zaštiti okoliša kroz omogućavanje ekološki prihvatljivog modela prometovanja.
Spremnost projekta	Projektno-tehnička dokumentacija je djelomično izrađena.
Planirano trajanje projekta	12 mjeseci
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	1.526.312,29 EUR

Planirani izvori financiranja	Lokalni proračun, ITU mehanizam
-------------------------------	---------------------------------

Posebni cilj 1.2. Razvoj prometne infrastrukture i utilizacija geoprometnog položaja

Projekt od strateškog značaja 3. Gradski prijevoz

Nositelj projekta	Grad Vukovar
Kratki opis projekta	Projektom je planirano unaprjeđenje gradskog prijevoza u Gradu Vukovaru s ciljem uspostave održive, multimodalne gradske mobilnosti, a predviđena je nabava autobusa te ulaganje u digitalizaciju sustava gradskog prijevoza. Izradom mobilne aplikacije, uvođenjem digitalnih info ekrana na autobusnim stajalištima te centra za upravljanje istim kao i GPS sustava u autobusima uspostaviti će se inteligentni sustav javnog gradskog prijevoza za putnike.
Spremnost projekta	Projektna ideja
Planirano trajanje projekta	24 mjeseca
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	5.840.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja	Lokalni proračun, ITU mehanizam

Posebni cilj 1.1. Ravnomjeran razvoj društvene infrastrukture

Projekt od strateškog značaja 4. Zatvoreno tenisko igralište

Nositelj projekta	Grad Vukovar
Kratki opis projekta	Projekt obuhvaća izgradnju zatvorenog teniskog igrališta u Gradu Vukovaru. Izgradnja zatvorenog teniskog igrališta značajno će doprinijeti razvoju sporta, stvoriti adekvatne uvjete za nesmetane sportske aktivnosti tijekom cijele godine, no osim doprinosa povećanju kvalitete života i zdravlja građana realizacija projekta značajna je i u pogledu razvoja aktivnog turizma.
Spremnost projekta	Projektna ideja
Planirano trajanje projekta	36 mjeseci
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	5.668.004,21 EUR
Planirani izvori financiranja	Lokalni proračun, ITU mehanizam

Posebni cilj 3.2. Revitalizacija kulturne baštine kao elementa turističke ponude

Projekt od strateškog značaja 5. Crveni magacin/Društveno-glazbeni centar

Nositelj projekta	Grad Vukovar
Kratki opis projekta	Projektom je planirana potpuna obnova Eltzovog crvenog žitnog magacina - zaštićenog kulturnog dobra, te prenamjena za potrebe Društveno-glazbenog centra. Cilj projekta je vrednovanje, očuvanje i obnova materijalne kulturne baštine - zaštićenog kulturnog dobra te revitalizacija istog u društvenu, odnosno kulturnu i obrazovnu namjenu.
Spremnost projekta	Projektno-tehnička dokumentacija je u izradi
Planirano trajanje projekta	24 mjeseca
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	6.000.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja	Lokalni proračun, ITU mehanizam

11. Indikativni financijski plan

Strateški cilj (NRS 2030.)	<p>SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva SC 10. Održiva mobilnost SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</p>								
Pokazatelj učinka	<p>SC 1. BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU; Vrijednost izvoza roba i usluga, u % BDP-a SC 2. Obuhvat djece od 4 godine do početka obveznog obrazovanja (predškolski odgoj); Stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 - 64 godine) SC 5. Očekivani broj godina zdravog života; Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti SC 6. Stopa totalnog fertiliteta SC 8. Stopa recikliranja komunalnog otpada; Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije SC 9. Produktivnost rada u poljoprivredi SC 10. Indeks globalne konkurentnosti (GCI) komponenta "Infrastruktura" SC 11. DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije</p>								
Posebni ciljevi	Pokazatelji ishoda	Financijski plan 2021.	Financijski plan 2022.	Financijski plan 2023.	Financijski plan 2024.	Financijski plan 2025.	Financijski plan 2026.	Financijski plan 2027.	Ukupna alokacija po posebnom cilju
Posebni cilj 1.1.	Ol.02.13.30	0,00	984.735,86	2.283.827,65	8.995.093,32	7.301.578,97	3.783.642,75	152.641,36	23.501.519,91
Posebni cilj 1.2.	Ol.02.11.44	0,00	1.096.389,70	9.171.916,33	6.104.127,74	6.401.148,51	2.823.152,55	2.373.152,55	27.969.887,36
Posebni cilj 1.3.	Ol.02.6.64	0,00	165.914,52	1.960.907,25	2.717.566,47	1.699.092,13	73.002,39	73.002,39	6.689.485,14
Posebni cilj	Ol.02.3.63	0,00	0,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00	0,00	0,00	3.900,00

1.4.									
Posebni cilj 2.1.	01.02.3.04 01.02.13.21	0,00	2.654,00	23.280,00	93.810,00	93.940,00	0,00	0,00	213.684,00
Posebni cilj 2.2.	01.02.1.31	0,00	83.991,97	4.142.655,63	8.289.640,63	4.509.720,63	752.654,63	2.654,63	17.781.318,14
Posebni cilj 2.3.	01.02.12.77	0,00	77.379,26	92.379,26	92.979,26	5.082.498,46	5.005.308,46	5.005.308,46	15.355.853,16
Posebni cilj 2.4.	01.02.7.05	0,00	56.273,16	77.443,90	21.291,21	22.071,21	0,00	0,00	177.079,49
Posebni cilj 2.5.	01.02.6.50	0,00	0,00	1.950.000,00	2.250.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	0,00	11.200.000,00
Posebni cilj 3.1.	01.02.8.17	0,00	0,00	0,00	2.769.637,44	2.769.637,44	1.769.637,44	0,00	7.308.912,32
Posebni cilj 3.2.	01.02.8.24	0,00	6.636,58	4.635.705,68	12.619.803,07	12.070.429,41	3.506.636,58	506.636,58	33.345.847,91
Posebni cilj 3.3.	01.02.2.58 01.02.2.61	0,00	6.630,00	589.450,52	6.448.333,32	5.998.333,32	5.833.333,32	0,00	18.876.080,48
Posebni cilj 3.4.	01.02.6.62	0,00	0,00	2.361.293,06	2.593.333,06	3.293.333,06	1.000.000,00	0,00	9.247.959,18
Indikativna alokacija za provedbu SRUP-a po godinama		0,00	2.480.605,07	27.290.159,28	52.996.915,53	52.743.083,14	28.047.368,11	8.113.395,96	171.671.527,09
Planirani izvori	Državni proračun	0,00	974.324,74	16.386.925,58	15.133.932,02	15.131.218,86	8.329.925,24	1.740.996,36	57.697.322,79

financiranja	Fondovi EU/zajmovi/ pomoći/ostalo	0,00	1.506.280,33	10.903.233,70	37.862.983,51	37.611.864,28	19.717.442,87	6.372.399,61	113.974.204,29
---------------------	---	------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	----------------

*u EUR

12. Okvir za praćenje i vrednovanje

Strategija razvoja Urbanog područja Vukovar za razdoblje 2021.-2027. planski je dokument politike regionalnog razvoja kojim se utvrđuju ciljevi i prioritete razvoja Urbanog područja Vukovar. Zakonodavni okvir koji regulira regionalni razvoj i strateško planiranje definira obavezu praćenja i vrednovanja s ciljem povećanja djelotvornosti, učinkovitosti i utjecaja na regionalni razvoj.

Praćenje i izvještavanje

Praćenje i izvještavanje o provedbi SRUP-a dio je procesa strateškog planiranja koji podrazumijeva prikupljanje, analizu i usporedbu pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva akta strateškog planiranja.

Za izvještavanje o provedbi SRUP-a nadležan je grad središte urbanog područja, koji je nositelj izrade dokumenta, a Izvješće se izrađuje temeljem uputa Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Sukladno Smjernicama, nositelj izrade SRUP-a Izvješće o provedbi podnosi Ministarstvu jednom godišnje, najkasnije do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu. Prije podnošenja, mišljenje na Izvješće daje Koordinacijsko vijeće Urbanog područja.

Osim toga, u pogledu izvještavanja šire javnosti o statusu provedbe SRUP-a, Grad Vukovar na svojim interneteskim stranicama objavljuivat će podatke i godišnja izvješća o provedbi SRUP-a, sukladno odredbama propisa koji uređuje pravo na pristup informacijama.

Vrednovanje

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18) utvrđena je obaveza postupka vrednovanja planskih dokumenata politika regionalnog razvoja, uključujući i strategija razvoja urbanih područja, što podrazumijeva tri faze vrednovanja - tijekom izrade, vrednovanje tijekom provedbe i vrednovanje nakon provedbe.

- Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) provodi se tijekom izrade planskog dokumenta i prvenstveno je usmjereno na analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala. Svrha prethodnog vrednovanja je osiguravanje relevantnosti i koherentnosti dokumenta, te se zaključci istog integriraju u dokument tijekom izrade.
- Vrednovanje tijekom provedbe upravljački je alat kojim se pomaže izvedba planskih dokumenata, odnosno utvrđuju potencijalni nedostaci u provedbi i eventualne potrebe za njegovim izmjenama.
- Vrednovanje nakon provedbe se provodi po završetku provedbe planskog dokumenta s ciljem ocjene cjelokupnog učinka planskog dokumenta, odnosno njegovu djelotvornost i učinkovitost na područje obuhvata.

Sukladno Smjernicama, pokretanje postupka prethodnog vrednovanja (vrednovanje tijekom izrade SRUP-a) obavezna je aktivnost tijekom izrade nacrtu SRUP-a. Grad Vukovar Odlukom o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Vukovar za razdoblje 2021.-2027. godine (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-22-79) pokrenuo je postupak vrednovanja i utvrdio pripadajući Plan vrednovanja. Postupak prethodnog vrednovanja proveden

je istovremeno s izradom SRUP-a, te su preporuke i zaključci integrirani u sam dokument tijekom izrade. Sažetak prethodnog vrednovanja prilog je SRUP-a (Prilog 3.)

13. Prilozi

Prilog 1. Analiza stanja

Prilog 2. SWOT analiza

Prilog 3. Sažetak rezultata prethodnog vrednovanja

Prilog 4. Sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću

Prilog 5. Odluka o osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar za period od 2021. do 2027. godine (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-22-43)

Prilog 5.1. Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju i imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Vukovar za period od 2021. do 2027. godine (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-23-244)

Prilog 6. Izvještaji o provedenom konzultacijskom procesu

Prilog 7. Odluka o osnivanju i imenovanju članova Koordinacijskog vijeća za Urbano područje Vukovar (KLASA: 302-02/21-01/3; URBROJ: 2196-1-02-22-31)

Prilog 8. SPUO dokumentacija

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Grada Vukovara.

